

1 Vakuutusmaksutulo

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo, ensivakuutus	4 674	4 590
Vakuutusmaksutulo, jälleenvakuutus	94	109
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	4 768	4 698
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksutulosta	-208	-258
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	4 560	4 441
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-46	-79
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksuvastuun muutoksesta	-10	1
Vakuutusmaksuvastuun muutos, netto	-55	-78
Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksutuotot yhteensä, netto	4 505	4 363

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo, ensivakuutus	624	591
Vakuutusmaksutulo, jälleenvakuutus	4	2
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	628	593
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	623	588
Sijoitusmaksutulo	440	389
Henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulo yhteensä ¹⁾	1 063	977
Segmenttien väliset eliminoinnit	-6	-5
Konserni yhteensä	5 618	5 413

1) Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään liitteessä nro 4, "Vakuutus- ja sijoitusmaksujen velkojen muutos".

Henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulon jakautuminen

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	153	168
Vakuutusmaksutulo sijoitussidonnaisista vakuutusmaksuista	469	421
Vakuutusmaksutulo muista sopimuksista	1	1
Yhteensä	624	591
Jälleenvakuutusmaksutulo	4	2
Sijoitusmaksutulo		

Maksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	0	0
Maksutulo sijoitussidonnaisista sopimuksista	440	389
Yhteensä	440	389
Vakuutus- ja sijoitussopimukset yhteensä	1 068	983
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5
Vakuutusmaksutulo yhteensä	1 063	977
Kerta- ja jatkuvat vakuutusmaksut ensivakuutuksesta		
Jatkuvat vakuutusmaksut, vakuutusopimukset	291	320
Kertamaksut, vakuutusopimukset	333	271
Kertamaksut, sijoitussopimukset	440	389
Yhteensä	1 064	981

2 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	-5	-12
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	0	3
Voitot/tappiot	-0	4
Osakkeet		
Voitot/tappiot	6	0
Osinkotuotot	0	0
Yhteensä	7	7
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	22	18
Myytävissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	317	379
Arvon alentumistappiot	-0	3
Voitot/tappiot	13	11
Osakkeet		
Voitot/tappiot	57	12
Arvon alentumistappiot	-4	-27
Osinkotuotot	37	40
Yhteensä	419	418
Yhteensä rahoitusvaroista	443	430

Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	-0	1
Muut	-1	-1
Yhteensä muista varoista	-1	0
Kulut muista kuin rahoitusveloista	-4	-3
Diskonttauksen purkuvaikutus	-55	-57
Palkkiokulut		
Omaisuudenhoito	-15	-11
Vahinkovakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	368	359

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät -63 milj. euroa (28) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Henkivakuutustoiminta

Milj.e	2013	2012
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	6	42
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	1	3
Voitot/tappiot	0	-1
Osakkeet		
Voitot/tappiot	0	0
Osinkotuotot	0	0
Yhteensä	2	3
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista sijoituksista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	46	34
Voitot/tappiot	-27	37
Osakkeet		
Voitot/tappiot	210	237
Osinkotuotot	13	11
Lainat ja muut saamiset		
Korkotuotot	-1	1
Muut rahoitusvarat		
Voitot/tappiot	29	-26
Yhteensä	270	294
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	1	1
Voitot/tappiot	-5	1
Yhteensä	-4	1

Myytävässä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	115	144
Voitot/tappiot	2	13
Osakkeet		
Voitot/tappiot	111	37
Arvon alentumistappiot	-33	-37
Osinkotuotot	87	67
Yhteensä	282	224
Yhteensä rahoitusvaroista	555	563
Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	1	-0
Arvon alentumistappiot	0	-2
Muut	2	4
Yhteensä muista varoista	2	2
Palkkiotuotot, netto		
Omaisuu denhoito	-13	-13
Palkkiotuotot	25	22
Yhteensä	11	9
Henkivakuutus toiminnan sijoitus toiminnan nettotuotot yhteensä	569	574

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät 70 milj. euroa (2) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	8	23
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	1	0
Voitot/tappiot	-6	-0
Yhteensä	-5	-0
Myytävässä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	16	21
Voitot/tappiot	-	3
Osakkeet		
Voitot/tappiot	5	-0
Arvon alentumistappiot	-0	-1
Osinkotuotot	1	5
Yhteensä	22	28

Yhteensä rahoitusvaroista	25	51
Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	1	0
Muut	-0	-0
Yhteensä muista varoista	1	0
Palkkiotuotot	-0	-0
Omistusyhteisön sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	26	51
Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät 4 milj. euroa (2) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.		
Segmenttien väliset eliminoinnit	-22	-18
Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	942	967

Muut tuotot ja kulut muodostuvat kiinteistösjoitusten vuokrista, hoitovastikkeista ja poistoista.

Kaikki sijoituksista aiheutuvat tuotot ja kulut sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Voitot/tappiot sisältävät myyntivoitot ja -tappiot sekä realisoituneet että realisoitumattomat arvostuserot sekä kurssivoitot ja -tappiot. Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat arvostuserot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa omassa pääomassa.

Käyvän arvon rahaston muutokset on eritelty oman pääoman muutoslaskelmalla.

Vahinkovakuutustoiminnassa eläkemutoisten korvausten diskonttauksen purkuvaikutus on omana eränään. Eläkemutoisten korvausten vastuu lasketaan käytössä olevien vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti siten, että oletettu inflaatio ja kuolevuus on huomioitu. Lisäksi vastuuta diskontattaessa on otettu huomioon sijoitustoiminnan oletettu nettotuotto. Diskonttauksen asteittaisen purkamisen seurauksena syntyvien eläkemutoisten korvauskulujen lisäyksen kattamiseksi kohdistetaan eläkemutoisiin korvauksiin laskennallinen sijoitustoiminnan nettotuotto.

3 Korvauskulut

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013			2012		
	Brutto	Jälleenvakuuttajien osuus	Netto	Brutto	Jälleenvakuuttajien osuus	Netto
Vahinkovakuutus						
Tilikaudella sattuneiden vahinkojen korvauskulut						
Maksetut korvaukset	-1 718	21	-1 697	-1 694	30	-1 665
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	-715	19	-696	-894	166	-727
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	-633	13	-620	-622	13	-609
Korvausten selvittelykulut	-4	0	-4	2	-	2
Eläkemutoisten korvausten korvausvastuun muutos	-7	0	-7	-9	-	-9
Tilikaudella sattuneiden vahinkojen korvauskulut yhteensä	-3 078	53	-3 025	-3 218	209	-3 009

Aikaisemmillä tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulut						
Maksetut korvaukset	-1 274	165	-1 108	-1 426	139	-1 288
Eläkemutoiset korvaukset	-77	0	-77	-20	-0	-20
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	915	-140	775	938	-100	837
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	508	-18	489	647	-44	603
Aikaisemmillä tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulut yhteensä	71	7	79	139	-6	133
Maksetut korvaukset						
Maksetut korvaukset	-2 991	186	-2 805	-3 121	168	-2 952
Maksetut eläkemutoiset korvaukset	-129	-	-129	-42	-	-42
Maksetut korvaukset yhteensä	-3 120	186	-2 935	-3 163	168	-2 995
Korvausvastuun muutos						
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	199	-121	79	44	66	110
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	-126	-5	-131	25	-31	-6
Eläkemutoisten korvausten korvausvastuun muutos	45	0	45	13	-0	13
Korvausten selvittelykulut	-4	-	-4	2	-	2
Korvausvastuun muutos yhteensä	114	-126	-12	84	35	119
Vahinkovakuutustoiminnan korvauskulut yhteensä	-3 006	60	-2 946	-3 079	203	-2 876

Eläkemutoisten korvausten vastuuelva arvostetaan yleisten vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti. Huomioon otetaan odotettu inflaatio sekä kuolevuus. Vastaiset eläkesuoritukset diskontataan korolla, joka vastaa odotettavissa olevia sijoitustuottoja. Eläkemutoisten korvausten diskonttauksen purkautumisen johdosta vakuutustekniseen tulokseen lisätään vastaava sijoitustuotto. Suomen vahinkovakuutuksen piiriin kuuluvien tuntemattomien eläkevahinkojen korvausvastuu diskonttataan. Vuonna 2013 korvausvastuu oli 282 milj. euroa (289). Diskonttaamaton määrä oli 453 milj. euroa (513). Valuuttakurssimuutokset kasvattivat diskontattua korvausvastuuta noin 9 milj. euroa. Hankitut liiketoiminnot lisäsivät korvausvastuuta noin 9 milj. euroa. Todellista laskua 15 milj. euroa aiheutui mm. liikennevakuutuksen sekä tapaturmavakuutuksen vastuuelvan määrittämisen mallimuutoksista.

Eläkemutoisten korvausten vastuuelvaa laskettaessa käytetyt korkokannat maittain (%):

	2013	2012
Ruotsi	1,19 %	0,18 %
Suomi	2,50 %	3,00 %
Tanska	2,00 %	2,00 %

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	Maksetut korvaukset		Korvausvastuun muutos		Korvauskulut	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Vakuutus sopimukset						
Henkivakuutus						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-50	-77	-0	-3	-50	-80
Muut vakuutukset	-0	-0	-0	-1	-0	-1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-160	-155	0	4	-160	-152
Yhteensä	-211	-233	0	0	-210	-233
Eläkevakuutus						

Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-344	-346	24	51	-320	-296
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-12	-10	-16	-10	-29	-20
Yhteensä	-357	-357	8	41	-349	-315
Jälleenvakuutus	-1	-1	-1	0	-2	-1
Vakuutus sopimukset yhteensä	-568	-590	7	41	-561	-548
Jälleenvakuuttajien osuus	3	4	-1	0	2	4
Vakuutus sopimukset yhteensä	-565	-586	7	41	-559	-545
Sijoitussopimukset						
Kapitalisaatiosopimukset						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-1	-1	-	-	-1	-1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-172	-123	-	-	-172	-123
Sijoitussopimukset yhteensä	-173	-124	-	-	-173	-124
Henkivakuutustoiminnan korvauskulut yhteensä	-738	-710	7	41	-731	-669

Maksetut korvaukset korvauslajeittain

Milj. e	2013	2012
Vakuutus sopimukset		
Henkivakuutus		
Takaisinostot	-10	-8
Kuolemantapauskorvaukset	-21	-26
Säästösummien takaisinmaksut	-9	-33
Vahingonselvittelykulut	-0	-0
Muut	-10	-10
Yhteensä	-50	-77
Sijoitussidonnainen henkivakuutus		
Takaisinostot	-115	-89
Kuolemantapauskorvaukset	-34	-27
Säästösummien takaisinmaksut	-12	-40
Vahingonselvittelykulut	0	-0
Yhteensä	-160	-155
Eläkevakuutus		
Maksetut eläkkeet	-319	-320
Takaisinostot	-20	-19
Kuolemantapauskorvaukset	-5	-7
Vahingonselvittelykulut	-0	-0
Yhteensä	-344	-346
Sijoitussidonnainen eläkevakuutus		
Takaisinostot	-9	-8
Kuolemantapauskorvaukset	-4	-2
Muut	-0	-0
Yhteensä	-12	-10

Jälleenvakuutusopimukset	-1	-1
Vakuutusopimukset yhteensä	-569	-590
Jälleenvakuuttajien osuus	3	4
Vakuutusopimukset yhteensä	-565	-586
Sijoitusopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-0	-0
Säästösummien takaisinmaksut	-0	-0
Yhteensä	-1	-1
Sijoitusopimukset		
Sijoitussidonnaiset kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-170	-123
Säästösummien takaisinmaksut	-2	-0
Yhteensä	-172	-123
Sijoitusopimukset yhteensä	-173	-124
Maksetut korvaukset, brutto	-741	-714
Maksetut korvaukset, netto	-738	-710
Segmenttien väliset eliminoinnit	-	4
Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	-3 677	-3 541

4 Vakuutus- ja sijoitusopimusvelkojen muutos

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-46	-79
Jälleenvakuuttajien osuus	-10	1
Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksuvastuun muutos, netto	-55	-78

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Vakuutusopimukset		
Henkivakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	19	47
Muut sopimukset	0	0
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-232	-214
Yhteensä	-213	-167

Eläkevakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	102	83
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-183	-229
Yhteensä	-80	-146
Jälleenvakuutus sopimukset	-3	0
Vakuutus sopimukset yhteensä	-296	-313
Jälleenvakuuttajien osuus	0	0
Vakuutus sopimukset yhteensä, netto	-296	-313
Sijoitus sopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	2	1
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-353	-330
Sijoitus sopimukset yhteensä	-352	-329
Vakuutus- ja sijoitus sopimusten velkojen muutos yhteensä, brutto	-648	-642
Henkivakuutus toiminnan vakuutus- ja sijoitus sopimusten velkojen muutos yhteensä, netto	-648	-642
Segmenttien väliset eliminoinnit	6	1
Konserni yhteensä	-697	-719

5 Henkilöstökulut

Vahinkovakuutus toiminta

Milj. e	2013	2012
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-390	-381
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-22	-16
Eläkekulut		
- maksupohjaiset järjestelyt	-51	-44
- etuus pohjaiset järjestelyt (liitetieto 31)	-22	-7
Muut henkilösivukulut	-79	-73
Vahinkovakuutus toiminnan henkilöstökulut yhteensä	-564	-521

Henkivakuutus toiminta

Milj. e	2013	2012
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-33	-31
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-5	-3
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-5	-5
Muut henkilösivukulut	-3	-2

Henkivakuutustoiminnan henkilöstökulut yhteensä	-46	-42
--	------------	------------

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8	-8
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-12	-7
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-3	-3
Muut henkilösivukulut	-1	-1
Omistusyhteisön henkilöstökulut yhteensä	-23	-18

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	-634	-582

Lisätiedot osakeperusteisista maksuista esitetään liitetiedossa 36 Kannustinjärjestelmät.

6 Liiketoiminnan muut kulut

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Tietohallintokulut		
Muut henkilöstökulut	-16	-17
Markkinointikulut	-44	-45
Poistot	-11	-9
Vuokrat	-53	-53
Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos	3	10
Ensivakuutuksen palkkiot	-180	-184
Annetun jälleenvakuutuksen palkkiot	18	19
Muut	-108	-144
Vahinkovakuutustoiminnan liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-393	-422

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Tietohallintokulut	-12	-14
Muut henkilöstökulut	-2	-2
Markkinointikulut	-3	-4
Poistot	-3	-4
Vuokrat	-3	-3
Ensivakuutuksen palkkiot	-10	-8
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	0	-1
Annetun jälleenvakuutuksen palkkiot	2	1
Muut	-23	-24
Henkivakuutustoiminnan liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-54	-58

Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan erä Muut sisältää mm. kulut viestinnästä, ulkopuolisista palveluista sekä muista hallintokuluista.

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Tietohallintokulut	-0	-0
Muut henkilöstökulut	-0	-0
Markkinointikulut	-2	-1
Poistot	-0	-0
Vuokrat	-1	-1
Muut	-8	-9
Omistusyhteisön liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-11	-13

Omistusyhteisön erä Muut muodostuu mm. konsulttipalkkioista sekä vuokra- ja muista hallintokuluista.

Segmenttien väliset eliminoinnit	16	16
----------------------------------	----	----

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	-543	-576

7 Vahinkovakuutustoiminnan tulosanalyysi

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksutuotot	4 505	4 363
Korvauskulut	-3 215	-3 142
Liikekulut	-755	-738
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	2	3
Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto	65	89
Vakuutustekninen kate	601	574
Sijoitustoiminnan nettotuotto	405	397
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-120	-146
Muut tuotot ja kulut	43	39
Liikevoitto	929	864

Erittely tuloslaskelmaeriin sisältyvistä toimintokohtaisista liikekuluista

Milj. e	2013	2012
Korvausten hoitokulut (korvauskulut)	-269	-266
Vakuutusten hankintamenot (liikekulut)	-525	-528
Vakuutustoiminnan hallintokulut (liikekulut)	-245	-240
Muuhun vakuutustekniseen toimintaan liittyvät hallintokulut (muut vakuutustekniset kulut)	-26	-30
Sijoitusten hoitokulut (sijoitustoiminnan kulut)	-15	-11
Yhteensä	-1 081	-1 075

8 Vahinkovakuutustoiminnan vakuutuslajiryhmäkohtainen tulos

Milj. e	Tapaturma ja sairaus	Moottoriajoneuvot ja neuvostuu	Moottoriajoneuvot, muut luokat	Meri, lento ja tavarankuljetus	Palo- ja muu omaisuusvahinko	Vastuu	Luotto ja takaus
Vakuutusmaksutulo vakuutussopimuksista yhteensä, brutto							
2013	772	689	1 334	148	1 367	216	3
2012	738	693	1 291	150	1 366	203	3
Vakuutusmaksutuotot vakuutussopimuksista yhteensä, brutto							
2013	757	695	1 308	147	1 359	211	2
2012	720	694	1 249	148	1 352	203	2
Korvauskulut, brutto ¹⁾							
2013	-560	-508	-918	-93	-966	-105	-1
2012	-477	-499	-911	-66	-1 006	-96	-1
Liikekulut, brutto ²⁾							
2013	-135	-144	-195	-26	-207	-31	-0
2012	-125	-144	-191	-26	-208	-31	-0
Jälleenvakuutustoiminnan tulos							
2013	-2	-2	-2	-10	-81	-32	0
2012	-18	5	-2	-25	-70	-34	-0
Vakuutustekninen tulos							
2013	60	41	193	18	105	42	1
2012	100	56	145	31	68	42	1

Milj. e	Oikeusturva	Muut	Ensivakuutus yhteensä	Jälleenvakuutus	Eliminoinnit	Yhteensä
Vakuutusmaksutulo vakuutussopimuksista yhteensä, brutto						
2013	40	112	4 680	94	-6	4 768
2012	34	117	4 596	109	-6	4 698
Vakuutusmaksutuotot vakuutussopimuksista yhteensä, brutto						
2013	39	113	4 631	97	-6	4 723
2012	34	116	4 519	106	-6	4 619
Korvauskulut, brutto ¹⁾						
2013	-26	-48	-3 226	-56	6	-3 276
2012	-24	-170	-3 250	-100	4	-3 345
Liikekulut, brutto ²⁾						
2013	-7	-14	-760	-24	11	-773
2012	-6	-10	-742	-26	13	-755
Jälleenvakuutustoiminnan tulos						
2013	-0	-14	-144	-2	6	-140
2012	0	99	-46	7	6	-34
Vakuutustekninen tulos						
2013	6	37	501	16	17	534
2012	3	35	481	-13	17	485

1) Korvauskuluihin kohdistettu toimintokohtaisia liikekuluja 269 milj. euroa (271).

2) Liikekuluihin sisältyy muita vakuutusteknisiä tuottoja 28 milj. euroa (33) ja muita vakuutusteknisiä kuluja 26 milj. euroa (30).

9 Osakekohtainen tulos

Milj. e	2013	2012
Osakekohtainen tulos		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	1 452	1 408
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	560	560
Osakekohtainen tulos (EUR/osake)	2,59	2,51

10 Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IAS 39.9 mukaisiin kategorioihin. Taulukossa on esitetty myös rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät korkotuotot ja -kulut, tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot, arvonalentumistappiot sekä osinkotuotot. Taulukon rahoitusvarat sisältää tase-erät Rahoitusvarat sekä Käteiset varat.

Milj. e	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	2013 Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinkotuotot
RAHOITUSVARAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	78	1	37	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	50	1	7	-	0
Lainat ja muut saamiset	1 051	23	-11	-	-
Myytavissä olevat rahoitusvarat	16 430	427	187	-38	125
Konsernin rahoitusvarat yhteensä	17 609	453	220	-38	125

RAHOITUSVELAT

Milj. e	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	2012 Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinkotuotot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	53	-	-	-	-
Muut rahoitusvelat	2 140	-73	16	-	-
Konsernin rahoitusvelat yhteensä	2 193	-73	16		

Milj. e	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	2012 Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinkotuotot
RAHOITUSVARAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	168	2	32	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	70	6	3	-	0
Lainat ja muut saamiset	1 142	19	0	-	-

Myytävissä olevat rahoitusvarat	16 511	526	75	-62	112
Konsernin rahoitusvarat yhteensä	17 891	554	111	-62	112

RAHOITUSVELAT

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaisopimukset	62	-	-		
Muut rahoitusvelat	2 316	-85	10		
Konsernin rahoitusvelat yhteensä	2 378	-85	10		

11 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet**Vahinkovakuutustoiminta**

Milj. e	2013 Koneet ja kalusto	2012 Koneet ja kalusto
1.1.		
Hankintameno	154	146
Kertyneet poistot	-138	-131
Kirjanpitoarvo 1.1.	16	16
Kirjanpitoarvo 1.1.	16	16
Lisäykset	9	9
Vähennykset	-1	-2
Poistot	-8	-8
Valuuttakurssierot	-1	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	16	16
31.12.		
Hankintameno	162	154
Kertyneet poistot	-146	-138
Kirjanpitoarvo 31.12.	16	16

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013			2012		
	Maa-alueet ja rakennuks.	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Maa-alueet ja rakennuks.	Koneet ja kalusto	Yhteensä
1.1.						
Hankintameno	4	8	12	4	7	12
Kertyneet poistot	-1	-6	-6	-0	-5	-6
Kirjanpitoarvo 1.1.	4	2	5	4	2	6
Kirjanpitoarvo 1.1.	4	2	5	4	2	6
Lisäykset	-	-	0	-	0	0
Poistot	-	-	0	-0	-0	-1

Kirjanpitoarvo 31.12.	4	2	5	4	2	5
31.12.						
Hankintameno	4	8	12	4	8	12
Kertyneet poistot	-1	-6	-6	-1	-6	-6
Kirjanpitoarvo 31.12.	4	2	5	4	2	5

Omistusyhteisö

Milj. e	2013			2012		
	Maa-alueet ja rakennuks.	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Maa-alueet ja rakennuks.	Koneet ja kalusto	Yhteensä
1.1.						
Hankintameno	2	5	7	2	5	7
Kertyneet poistot	-1	-2	-3	-1	-2	-3
Kirjanpitoarvo 1.1.	1	3	4	1	3	4
Kirjanpitoarvo 1.1.	1	3	4	1	3	4
Lisäykset	0	0	0	-	0	0
Poistot	-0	-0	-0	-0	-0	-0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1	3	4	1	3	4
31.12.						
Hankintameno	2	5	7	2	5	7
Kertyneet poistot	-1	-2	-3	-1	-2	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.	1	3	4	1	3	4
Milj. e				2013		2012
Konserni yhteensä				25		26

Segmenttien tase-erä koneet ja kalusto sisältää atk-laitteet ja toimistokalusteet.

12 Sijoituskiinteistöt

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
1.1.		
Hankintameno	34	34
Kertyneet poistot	-7	-6
Kertyneet arvonalentumiset	-0	-2
Kirjanpitoarvo 1.1.	27	26
Kirjanpitoarvo 1.1.	27	26
Vähennykset	-5	-0
Poistot	-1	-1
Arvonalentumistappiot	-1	-1
Arvonalentumistappioiden peruutukset	1	2
Valuuttakurssierot	-1	0
Muut muutokset	2	1

Kirjanpitoarvo 31.12.	22	26
31.12.		
Hankintameno	29	34
Kertyneet poistot	-7	-7
Kertyneet arvonalentumiset	-0	-0
Kirjanpitoarvo 31.12.	22	27
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	3	3
Sijoitusomaisuuteen sisältyvät muulla sopimuksella vuokralle annetut kiinteistöt		
Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	1	2
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	1	1
- yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	2	3
Kiinteistökulut		
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-2	-2
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka eivät ole kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-1	-1
Yhteensä	-2	-3
Vahinkovakuutuksen sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	23	23

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
1.1.		
Hankintameno	157	150
Kertyneet poistot	-45	-42
Kertyneet arvonalentumiset	-16	-16
Kirjanpitoarvo 1.1.	95	92
Kirjanpitoarvo 1.1.	95	92
Lisäykset	17	8
Vähennykset	-2	0
Poistot	-3	-3
Arvonalentumistappiot	-1	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	107	95
31.12.		
Hankintameno	172	158
Kertyneet poistot	-48	-45
Kertyneet arvonalentumiset	-17	-17
Kirjanpitoarvo 31.12.	107	95
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	13	15
Sijoitusomaisuuteen sisältyvät muulla sopimuksella vuokralle annetut kiinteistöt		

Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	6	6
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	14	11
- yli viiden vuoden kuluttua	2	3
Yhteensä	22	20
Kiinteistökulut		
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-7	-8
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka eivät ole kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-2	-1
Yhteensä	-9	-8
Henkivakuutuksen sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	125	112

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
1.1.		
Hankintameno	4	4
Kertyneet poistot	0	-0
Kertyneet arvonalentumiset	0	0
Kirjanpitoarvo 1.1.	4	4
Kirjanpitoarvo 1.1.	4	4
Vähennykset	-4	-0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	4
31.12.		
Hankintameno	0	4
Kertyneet poistot	0	-0
Kertyneet arvonalentumiset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	4
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	0	0
Omistusyhteisön sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	0	4
Segmenttien väliset eliminoinnit	-4	-4
Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	125	122

Konsernin sijoituskiinteistöjen käyvät arvot arvioitu kokonaisuudessaan itse markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella. Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen määräytyminen ja hierarkia on esitetty liitteessä 17. Tämän määräytyksen mukaan sijoituskiinteistöt kuuluvat tasolle 2.

Segmenttien sijoituskiinteistöjen tilat vuokrataan markkinaehtoisilla, peruuttamattomilla vuokrasopimuksilla. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat toistaiseksi voimassa olevista monivuotisiin sopimuksiin.

13 Aineettomat hyödykkeet

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013		
	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
1.1.			
Hankintameno	585	125	710
Kertyneet poistot	-	-104	-104
Kirjanpitoarvo 1.1.	585	21	606
Kirjanpitoarvo 1.1.	585	21	606
Valuuttakurssierot	0	-2	-2
Lisäykset			
Erikseen hankitut	-	7	7
Vähennykset	0	-	0
Poistot	-	-3	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.	585	23	608
31.12.			
Hankintameno	585	130	715
Kertyneet poistot	-	-107	-107
Kirjanpitoarvo 31.12.	585	23	608

Milj. e	2012		
	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
1.1.			
Hankintameno	564	119	682
Kertyneet poistot	-	-102	-102
Kirjanpitoarvo 1.1.	564	13	580
Kirjanpitoarvo 1.1.	564	13	576
Valuuttakurssierot	22	1	22
Lisäykset			
Erikseen hankitut	-	6	6
Vähennykset	0	-1	-1
Poistot	-	-2	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	585	17	602
31.12.			
Hankintameno	585	125	710
Kertyneet poistot	-	-104	-104
Kirjanpitoarvo 31.12.	585	21	606

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013			2012		
	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä

1.1.						
Hankintameno	153	42	195	153	0	153
Kertyneet poistot	-	-31	-31	-	0	0
Kirjanpitoarvo 1.1.	153	11	164	153	0	153
Kirjanpitoarvo 1.1.	153	11	164	153	12	165
Lisäykset	-	1	1	-	2	2
Poistot	-	-3	-3	-	-3	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.	153	9	162	153	11	164
31.12.						
Hankintameno	153	43	196	153	42	195
Kertyneet poistot	-	-34	-34	-	-31	-31
Kirjanpitoarvo 31.12.	153	9	162	153	11	164

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	770	771

Segmenttien muut aineettomat hyödykkeet koostuvat pääosin atk-ohjelmistojen hankinnoista.

Poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvojen osalta on suoritettu IAS 36 Omaisuuden arvonalentuminen -standardin tarkoittama arvonalentumistestaus. Testauksien perusteella ei ole kirjattu arvonalentumisia.

Arvonalentumistestausta varten Sampo määrittelee kerrytettävissä olevan rahamäärän käyttöarvoon perustuen niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikearvoa on kohdistettu. Sampo on määritellyt tällaisiksi yksiköiksi If-alakonsernin sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (jäljempänä Mandatum Life).

Yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttäen diskontattua rahavirtamallia. Malli pohjautuu historiatietojen lisäksi Sammon johdon parhaisiin arvioihin taloudellisista olosuhteista kuten myyntimääristä, koroista, marginaaleista, pääomarakenteesta sekä tuotto- ja kustannuskehityksestä. Mandatum Lifen osalta käyttöarvomalliin vaikuttaa merkittävästi vastuovelkojen pitkän aikavälin kehitys, jonka ennustetaan vaikuttavan muun muassa vaadittavaan vakavaraisuuspääomaan ja siten kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Tämän vuoksi myös Mandatum Lifen ennusteperiodi on pidempi, 10 vuotta. Saadut rahavirrat on diskontattu ennen veroja määritetyllä pääoman painotetulla keskimääräisellä kustannuksella (weighted average cost of capital), joka Ifin osalta on 9,4 prosenttia ja Mandatum Lifen osalta 9,7 prosenttia. Luvut ovat nousseet hieman edellisvuodesta johtuen koronnoususta pohjoismaisissa valtionobligaatioissa.

Johdon hyväksymät If-konsernin rahavirtoja koskevat ennusteet kattavat vuodet 2014 – 2016. Tämän ajanjakson jälkeiset kassavirrat on ekstrapoloitu käyttäen 2 prosentin kasvuvauhtia. Myös Mandatum Lifelle on vuoden 2023 jälkeisille kausille käytetty 2 prosentin kasvuvauhtia, jonka molemmissa tapauksissa uskotaan olevan lähellä odotettua inflaatiota.

Mandatum Lifen osalta kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 180 miljoonalla eurolla. Käytetyllä laskentatekniikalla esimerkiksi noin 1,4 prosentin nousu pääoman painotetussa keskimääräisessä kustannuksessa johtaisi tilanteeseen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi sama kuin yksikön kirjanpitoarvo.

If-konsernin osalta johto katsoo, että mikään jokseenkin mahdollinen muutos käytettyihin keskeisiin oletuksiin ei saisi aikaan sitä, että yksiköiden kirjanpitoarvot ylittäisivät niiden kerrytettävissä olevat rahamäärät.

14 Sijoitukset osakkuusyrittäksissä

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyhtiöt 31.12.2013

Milj. e

Nimi	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo*)	Omistus-osuus %	Varat/Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio
Nordea Bank Abp	6 906	8 413	21,25	630 434 / 601 225	9 891	3 116
Topdanmark A/S	363	603	27,98	7 980 / 7 278	1 187	167
Autovahinkokeskus Oy	3		35,50	9 / 1	9	0
Consulting AB Lennemark & Andersson	1		22,00	11 / 6	17	1
Urzus Group AS	2		28,60	11 / 10	8	-4
Svithun Assuranse AS (Norway)	1		33,00	1 / 1	2	0
Watercircles Skandinavia AS (Norway)	4		39,60	7 / 10	6	-4

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyhtiöt 31.12.2012

Milj. e

Nimi	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo*)	Omistus-osuus %	Varat/Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio
Nordea Bank Abp	6 687	6 226	21,25	668 178 / 640 173	9 998	3 126
Topdanmark A/S	352	512	25,44	8 291 / 7 612	1 253	178
Autovahinkokeskus Oy	3		35,54	9 / 1	8	1
Consulting AB Lennemark & Andersson	1		21,98	16 / 1	16	1
Urzus Group AS	3		28,57	4 / -6	4	-6
Svithun Assuranse AS (Norway)	1		33,00	2 / 0	2	0
Watercircles Skandinavia AS (Norway)	2		27,68	3 / -4	3	-4

*) Julkisen hintanoteerauksen mukainen arvo

Muutokset sijoituksissa osakkuusyhtiöihin

Milj. e	2013	2012
Osuudet 1.1.	7 049	6 593
Osuus kauden tuloksesta	686	700
Lisäykset	3	3
Vähennykset	-293	-224
Muutokset osakkuusyhtiön omassa pääomassa	-128	-21
Muuntoerot	-36	-1
Osuudet 31.12.	7 282	7 049

Osakkuusyriytysten kirjanpitoarvoon sisältyy liikearvoa 1 102 milj. euroa (1 100), josta Nordean osuus 978 milj. euroa (978).

Sammon omistus Nordeassa

Nordea on kansainvälinen pankki, jolla on johtava asema suuryrityspalveluissa sekä vähittäispankki- ja private banking -toiminnassa. Nordealla on noin 1 400 konttoria, puhelinpalvelu kaikissa Pohjoismaissa sekä verkkopankki. Konsernilla on myös Pohjoismaiden ja Itämeren alueen laajin jakeluverkosto, johon kuuluu yli 260 konttoria Venäjällä, Puolassa, Liettuassa, Latviassa ja Virossa.

Nordea on yhdistelty Sammon konsernitiilin päätökseen osakkuusyhtiönä 31.12.2009 alkaen, jolloin omistusosuus oli 20,05 %. Tilikaudella 2013 omistusosuus oli 21,25 %:ia ja hankintaan sisältyvä liikearvo 978 milj. euroa.

Sammon osuus Nordean tuloksesta jakautui seuraavasti 31.12.2013:

Milj. e

Osuus Nordean tilikauden tuloksesta	662
Poisto asiakassuhteista	-35
Laskennallisen veron muutos	8
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	635

15 Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat koostuvat sijoituksista johdannaissopimuksiin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista, lainoista ja muista saamisista sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Omistusyhteisösegmentti sisältää lisäksi sijoitukset tytäryhtiöosakkeisiin.

Johdannaissopimuksia konsernissa voidaan tehdä sekä kaupankäynti- että suojaamistarkoituksessa. Käytettäviä instrumentteja ovat valuutta-, korko- ja osakejohdannaiset. Vahinkovakuutustoiminnassa on tilikaudella sovellettu käyvän arvon suojausta. Henkivakuutustoiminnassa on käytetty sekä käyvän arvon että rahavirran suojausta.

Milj. e	2013	2012
Vahinkovakuutustoiminta		
Johdannaissopimukset	5	49
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	2	22
Lainat ja muut saamiset	246	85
Myytävissä olevat rahoitusvarat	11 012	11 045
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	11 265	11 200
Henkivakuutustoiminta		
Johdannaissopimukset	33	60
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	48	48
Lainat ja muut saamiset	19	23
Myytävissä olevat rahoitusvarat	5 023	5 138
Henkivakuutustoiminta yhteensä	5 122	5 269
Omistusyhteisö		
Johdannaissopimukset	41	59
Lainat ja muut saamiset	1	1
Myytävissä olevat rahoitusvarat	737	599
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370
Omistusyhteisö yhteensä	3 148	3 028

Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 712	-2 641
Konserni yhteensä	16 824	16 857

Vahinkovakuutustoiminta

Johdannaissopimukset

Milj. e	2013			2012		
	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Velat	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 165	-	4	50	0	1
Pörssijohdannaiset						
Korkofutuurit	85	1	1	163	2	-
Korkojohdannaiset yhteensä	1 250	1	5	213	2	1
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Valuuttatermiinit	2 147	4	20	2 173	37	36
Valuuttaoptiot, ostetut ja myydyt	42	0	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset yhteensä	2 189	4	20	2 173	37	36
Osakejohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Osake- ja osakeindeksiopiot	0	0	-	0	0	-
Vahinkovakuutuksen kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset yhteensä	3 439	5	25	2 386	40	37
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käypää arvoa suojaavat						
Valuuttatermiinit	-	-	-	372	9	1
Vahinkovakuutuksen johdannaissopimukset yhteensä	3 439	5	25	2 759	49	38

Muut rahoitusvarat

Milj. e	2013	2012
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseenlaskemat	-	3
Pankkien liikkeeseen laskemat	-	16
Muut saamistodistukset	0	1

Saamistodistukset yhteensä	0	19
Osakkeet ja osuudet		
Muut kuin listatut	2	2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat yhteensä	2	22
Lainat ja muut saamiset		
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1	1
Muut	245	83
Lainat ja muut saamiset yhteensä	246	85
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseenlaskemat	1 327	152
Pankkien liikkeeseen laskemat	2 741	3 729
Muut saamistodistukset	5 462	5 794
Saamistodistukset yhteensä	9 531	9 675
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	1 277	1 240
Muut	205	130
Osakkeet ja osuudet yhteensä	1 481	1 370
Myytavissä olevat rahoitusvarat yhteensä	11 012	11 045
Vahinkovakuutustoiminnan myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvon alentumistappioita 242 milj. euroa (323).		
Vahinkovakuutustoiminnan rahoitusvarat yhteensä	11 265	11 200

Henkivakuutustoiminta

Johdannaissopimukset

Milj. e	Kohde-et. nimell.arvo	2013 Käypä arvo		Kohde-et. nimell.arvo	2012 Käypä arvo	
		Saamiset	Velat		Saamiset	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
	Koronvaihtosopimukset	5 978	25	7	778	19
	Luottoriskinvaihtosopimukset	508	0	2	531	0
	Yhteensä	6 486	25	10	1 309	19
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
	Valuuttatermiinit	955	7	1	1 149	17
	OTC-valuuttaoptiot ostetut ja myydyt	0	0	0	99	1

Valuuttajohdannaiset yhteensä	955	7	1	1 248	17	2
Osakejohdannaiset						
Pörszijohdannaiset						
Osake- ja osakeindeksioptiot	1	0	0	-	-	-
Henkivakuutuksen kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset yhteensä	7 441	32	11	2 556	37	5
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käypää arvoa suojaavat						
Valuuttatermiinit	501	1	0	575	23	-
Koronvaihtosopimukset	0	0	0	-	-	-
Käypää arvoa suojaavat yhteensä	501	1	-	575	23	0
Rahavirtoja suojaavat						
Koronvaihtosopimukset	0	-	-	9	0	-
Henkivakuutuksen suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset yhteensä	501	1	-	584	23	0
Henkivakuutuksen johdannaissopimukset yhteensä	7 943	33	11	3 141	60	5

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojausta käytetään suojaamaan osaa myytävissä olevien rahoitusvarojen valuuttariskistä. Suojaussuhteen ulkopuolelle on jätetty termiinisopimusten korkoelementti.

Käyvän arvon suojausiksi luokiteltujen valuuttajohdannaisten nettotulos oli 18 (12) milj. euroa. Suojattavasta riskistä johtuva nettotulos myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon suojauksesta oli -18 (-11) milj. euroa.

Rahavirtojen suojaus

Rahavirtaa suojaavat korkojohdannaiset erääntyivät tilikaudella eikä uusia rahavirran suojauksia ole aloitettu.

Muut rahoitusvarat

Milj. e	2013	2012
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat	11	12
Pankkien liikkeeseen laskemat	35	35
Saamistodistukset yhteensä	46	47
Listatut osakkeet ja osuudet	2	1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat yhteensä	48	48

Lainat ja muut saamiset		
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1	1
Lainat	18	22
Lainat ja muut saamiset yhteensä	19	23
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat	727	12
Pankkien liikkeeseen laskemat	632	1 066
Muut saamistodistukset	1 548	1 708
Saamistodistukset yhteensä	2 907	2 786
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	1 379	1 561
Muut	737	792
Osakkeet ja osuudet yhteensä	2 116	2 353
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä	5 023	5 138
Henkivakuutustoiminnan myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvonalentumistappioita 33 milj. euroa (29).		
Henkivakuutustoiminnan rahoitusvarat yhteensä	5 122	5 269

Myytävissä olevat rahoitusvarat / Saamistodistukset: Myytävissä olevista rahoitusmarkkinavälineistä on joukkovelkakirjalainasijoituksia 2 553 milj. euroa (2 381) ja rahamarkkinasijoituksia 354 milj. euroa (405).

Myytävissä olevat rahoitusvarat / Osakkeet ja osuudet: Julkisesti noteeratuista myytävissä olevista osakkeista 641 milj. euroa (589) on pörsiosakkeita. Muihin kuin julkisesti noteerattuihin myytävissä oleviin osakkeisiin sisältyy pääomarahastosijoituksia 640 milj. euroa (752).

Omistusyhteisö

Johdannaissopimukset

Milj. e	2013			2012		
	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Velat	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
	Koronvaihtosopimukset	800	26	-	800	42
	Luottoriskinvaihtosopimukset	20	0	-	20	1
	Korkojohdannaiset yhteensä	820	26	0	820	43
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
	Valuuttatermiinit	21	0	1	284	0

Osakejohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Osake- ja osakeindeksiopiot	88	14	16	90	16	19
Omistusyhteisön johdannaisopimukset yhteensä	930	41	18	1 194	59	19

Muut rahoitusvarat

Milj. e	2013	2012
Lainat ja muut saamiset		
Talletukset	0	1
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Pankkien liikkeeseenlaskemat	350	100
Muut saamistodistukset	360	475
Saamistodistukset yhteensä	709	575
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	7	1
Muut	21	24
Osakkeet ja osuudet yhteensä	28	24
Myytavissä olevat rahoitusvarat yhteensä	737	599
Omistusyhteisön myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvonalentumistappioita 0 milj. euroa (0).		
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370
Omistusyhteisön rahoitusvarat yhteensä	3 148	3 028
Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 712	-2 641
Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	16 824	16 856

16 Käyvät arvot

Milj. e	2013		2012	
	Käypä arvo	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Kirjanpito-arvo
Konsernin rahoitusvarat				
Rahoitusvarat	16 827	16 824	16 858	16 857
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	4 616	4 616	3 834	3 834
Muut varat	17	17	9	9

Käteiset varat	779	785	1 029	1 034
Yhteensä	22 240	22 242	21 730	21 734
Konsernin rahoitusvelat				
Rahoitusvelat	2 273	2 193	2 485	2 378
Muut velat	26	26	4	4
Yhteensä	2 299	2 219	2 489	2 382

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot tase-erittäin. Käypien arvojen arviointiperiaatteet esitetään tilinpäätösperiaatteissa.

Sijoitusarvopapereiden käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua hintaa aktiivisilta markkinoilta ei ole saatavissa, käypä arvo arvioidaan diskontattujen rahavirtojen perusteella. Diskonttokorko saadaan markkinoilta saatavalta korkokäyrältä.

Johdannaissopimusten käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja, rahavirtojen diskonttausmenetelmää tai optiohinnoittelumalleja.

Lainojen ja muiden vastaavien rahoitusinstrumenttien, joilla ei ole hintanoteerausta toimivilla markkinoilla, käypä arvo määritellään diskontattujen rahavirtojen perusteella käyttäen markkinoilla noteerattavia korkoja. Markkinoilta saatavaa korkokäyrää oikaistaan rahoitusinstrumenttien muiden osatekijöiden, esim. luottoriskin perusteella.

Lyhytaikaisten korottomien saamisten ja velkojen käypänä arvona käytetään kirjanpitoarvoa.

Käyvät arvot ovat ns. puhtaita arvoja, joissa ei ole mukana siirtyvien korkojen osuutta.

17 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia

Suurin osa Sampo-konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, pienelle osalle instrumenteista on määritetty arvo muita menetelmiä käyttäen.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen mm. siihen, ovatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa, toimivat tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
RAHOITUSVARAT 31.12.2013				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	1	51	-	52
Muut korkojohdannaiset	-	0	-	0
Valuuttajohdannaiset	-	12	-	12
Osakejohdannaiset	-	14	-	14

	1	77	-	78
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2	-	-	2
Saamistodistukset	-	46	0	46
	2	46	0	48
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	324	2	13	339
Saamistodistukset	14	1 069	19	1 101
Rahastot	2 098	804	64	2 966
Johdannaissopimukset	-	26	-	26
	2 436	1 901	97	4 433
Myytävissä olevat rahoitusvarat ^{*)}				
Osakkeet ja osuudet	1 583	-	243	1 826
Saamistodistukset	1 874	10 858	39	12 770
Rahastot	993	124	720	1 836
	4 449	10 981	1 002	16 432
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	6 887	13 006	1 099	20 992
RAHOITUSVELAT 31.12.2013				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	1	14	-	15
Valuuttajohdannaiset	-	22	-	22
Osakejohdannaiset	-	16	-	16
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	52	-	53

Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
RAHOITUSVARAT 31.12.2012				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	2	62	-	64
Muut korkojohdannaiset	-	2	-	2
Valuuttajohdannaiset	-	87	-	87
Osakejohdannaiset	-	16	-	16
	2	166	-	168
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	3	-	-	3
Saamistodistukset	-	66	-	66
	3	66	-	70
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	239	67	14	320
Saamistodistukset	-	808	17	826
Rahastot	1 821	520	50	2 390
Johdannaissopimukset	-	16	-	16

	2 060	1 412	81	3 553
Myytävissä olevat rahoitusvarat ^{*)}				
Osakkeet ja osuudet	1 535	-	69	1 603
Saamistodistukset	253	12 439	73	12 764
Rahastot	1 131	118	894	2 143
	2 918	12 557	1 036	16 511
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	4 984	14 201	1 117	20 301

RAHOITUSVELAT 31.12.2012**Johdannaissopimukset**

Korkojohdannaiset	-	4	-	4
Valuuttajohdannaiset	-	39	0	39
Osakejohdannaiset	-	-	19	19
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	43	19	62

*) Saamistodistuksia siirrettiin tilikauden aikana tasolta yksi tasolle kaksi 19 (7) milj. euroa. Tasolta kaksi tasolle yksi siirrettiin saamistodistuksia 151 (-) milj. euroa. Vertailuvuonna siirrettiin rahastoista tasolta kaksi tasolle yksi 34 milj. euroa.

Käypien arvojen herkkyyshanalyysi

Rahoitusvarojen ja -velkojen herkkyyttä valuuttakurssimuutoksille tarkastellaan liiketoiminta-alueittain eri kotivaluuttojen vuoksi. Vahinkovakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön heikkeneminen kotivaluuttaa (SEK) vastaan lisäisi tulosta 12 (15) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 11 (11) milj. euroa. Henkivakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan lisäisi tulosta 14 (52) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 68 (64) milj. euroa. Omistusyhteisössä kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan ei vaikuttaisi tulokseen, mutta vähentäisi omaa pääomaa 15 (3) milj. euroa.

Konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen herkkyyshanalyysi eri markkinariskikenaarioissa on esitetty alla. Vaikutukset kuvaavat yksittäisessä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta instrumenttien käypään arvoon 31.12.2013.

Herkkyysharkastelut sisältävät johdannaissopimusten vaikutukset. Kaikki herkkyyshanalyysit on laskettu ennen veroja.

Sampo Oyj:n velkarahoituksen vaikutusta ei ole sisällytetty laskelmiin.

	Korko		Osake	Muut sijoitukset
	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vaikutus tulokseen	9	-23	0	-4
Vaikutus suoraan omaan pääomaan	192	-186	-550	-169
Kokonaisvaikutus	202	-210	-550	-173

18 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

Milj. e	1.1.	Tulokseen	Muihin	Siirrot		31.12.	Kaudelle
		kirjatut	laajan	tasolta/	tasolta/		
		voitot/	tuloksen	Ostot	Myynnit		voitot/

	tappiot yht.	eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.			tasolle 1 ja 2		tappiot rahoitus- varoista 31.12.2013	
RAHOITUSVARAT 2013								
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	14	-1	-	5	-4	-	14	-1
Saamistodistukset	17	1	-	2	-1	-	19	1
Rahastot	50	4	-	24	-13	-	64	3
	81	4	-	31	-19	-	97	4
Myytavissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	69	-1	3	176	-4	-	243	-3
Saamistodistukset	73	29	-21	6	-47	-	39	-1
Rahastot	894	-24	46	139	-335	-	720	19
	1 036	4	27	320	-385	-	1 002	14
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 117	8	27	351	-404	-	1 099	18

Milj. e	2013		
	Realisoi- tuneet voitot/ tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot yhteensä	8	32	40
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sällytyistä varoista	-14	32	18

Milj. e	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/ tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.	Ostot	Myyntit	Siirrot tasolta/ tasolle 1 ja 2	Kaudelle kirjatut voitot/ tappiot rahoitus- varoista	
							31.12.	31.12.2012
RAHOITUSVARAT 2012								
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat								
Osakkeet	0	-	-	-	-	-	0	-
	0	0	-	-	0	0	0	0
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	0	-0	-	19	-6	-	13	-0
Saamistodistukset	0	1	-	17	-0	-	17	1

Rahastot	62	2	-	31	-45	-0	50	2
	63	2	0	66	-50	-0	81	3

Myytavissä olevat rahoitusvarat

Osakkeet ja osuudet	72	0	1	2	-6	-	69	-1
Saamistodistukset	99	17	-16	4	-31	-	73	15
Rahastot	904	4	13	168	-196	-	894	12
	1 074	21	-2	174	-232	-	1 035	25

Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 137	23	-2	240	-282	-0	1 117	28
--	--------------	-----------	-----------	------------	-------------	-----------	--------------	-----------

Milj. e	2012		Yhteensä
	Realisoi- tuneet voitot/ tappiot	Käyvän arvon muutokset	
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot yhteensä	23	5	29
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisältyvistä varoista	23	5	28

19 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyysanalyysi

Milj. e	2013		2012	
	Kirjanpitoarvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)	Kirjanpitoarvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)
Rahoitusvarat				
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	243	-23	69	-14
Saamistodistukset	39	-2	73	-3
Rahastot	720	-138	894	-163
Yhteensä	1 002	-163	1 036	-180

Korkoinstrumenttien osalta rahoitusvarojen arvoa on testattu olettamalla korkotason nousevan 1 prosenttiyksiköllä kaikissa maturiteeteissa. Muiden omaisuuslajien osalta on oletettu hintojen laskevan 20 prosenttia. Sampo-konserni ei kanna sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä sijoitusriskejä, joten niiden osalta vaikutuksia ei ole esitetty. Edellä esitettyjen vaihtoehtoisten oletusten perusteella mahdollinen korkotason muutos aiheuttaisi saamistodistusten osalta 2 milj. euron (3) ja muiden instrumenttien mahdollinen hinnan alentuminen 161 milj. euron (177) arvostustappion konsernin muussa laajassa tuloksessa. Jokseenkin mahdollinen tulosvaikutus olisi näin konsernin omaan pääomaan suhteutettuna 1,5 prosenttia (1,8).

20 Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Valtioiden liikkeeseenlaskemat	47	34
Pankkien liikkeeseenlaskemat sijoitustodistukset	223	207
Muut saamistodistukset	832	585
Yhteensä	1 101	826
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	3 290	2 702
Muut	22	9
Osakkeet ja osuudet yhteensä	3 312	2 711
Lainat ja muut saamiset	183	281
Muut rahoitusvarat	26	16
Henkivakuutus toiminnan sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	4 623	3 834
Segmenttien väliset eliminoinnit	-7	0
Konserni yhteensä	4 616	3 834

Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevien osakkeiden ja osuuksien alkuperäinen hankintameno on 2 646 milj. euroa (2 460) ja saamistodistusten 1 089 milj. euroa (776).

21 Laskennalliset verosaamiset ja verovelat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2013 aikana

Milj. e	1.1.	Laajaan tulokseen kirjattut erät	Omaan pääomaan kirjattut erät	Muuntoerot	31.12.
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	18	-3	0	-0	15
Käyvän arvon muutokset	0	0	0	0	0
Eläkevelvoitteet	65	-1	7	-5	65
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0	-2	4	-5	-2
Yhteensä	83	-6	11	-10	78
Laskennallisten verojen netotus					-10
Laskennalliset verosaamiset taseessa					68
Laskennalliset verovelat					
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	337	-26	-0	-17	293
Käyvän arvon muutokset	197	-23	28	-0	202
Muut veronalaiset tilapäiset erot	13	10	-1	0	22
Yhteensä	547	-40	27	-17	518

Laskennallisten verojen netotus	-10
Laskennalliset verovelat taseessa	508

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2012 aikana

Milj. e	1.1.	Laajaan tulokseen kirjatut erät	Omaan pääomaan kirjatut erät	Muuntoerot	31.12.
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	19	-0	0	-0	18
Käyvän arvon muutokset	0	-0	0	0	-0
Eläkevelvoitteet	84	-10	-13	4	65
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	29	-28	2	2	5
Yhteensä	132	-38	-11	6	88

Laskennallisten verojen netotus	-10
---------------------------------	-----

Laskennalliset verosaamiset taseessa	78
---	-----------

Laskennalliset verovelat					
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	356	-29	-0	10	337
Käyvän arvon muutokset	107	-2	93	-1	197
Muut veronalaiset tilapäiset erot	28	-10	0	1	18
Yhteensä	491	-41	93	10	552

Laskennallisten verojen netotus	-10
---------------------------------	-----

Laskennalliset verovelat taseessa	542
--	------------

Sampo Oyj:ssä on jätetty kirjaamatta laskennallisia verosaamisia käyttämättömistä verotuksellisista tappioista noin 25 milj. euroa. Ensimmäiset tappiot vanhenevat vuonna 2021.

Henkivakuutustoiminnassa on jätetty kirjaamatta laskennallisia verosaamisia käyttämättömistä verotuksellisista tappioista noin 4 milj. euroa.

22 Verot

Milj. e	2013	2012
Tulos ennen veroja	1 668	1 622
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	-409	-397
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	19	-11
Verovapaat tulot	5	4
Vähennyskelvottomat kulut	-3	-4
Konserniyhdistelyt ja eliminoinnit	159	183
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-9	-6
Verokannan muutokset	22	15
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	1
Konsernin verot yhteensä	-216	-214

23 Tulosvaikutteisesti kirjatut laajan tuloksen muut erät

Milj. e	2013	2012
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	-153	46
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Tilikauden voitot/tappiot	362	540
Luokittelun muutoksista johtuvat oikaisut	-129	-31
Rahavirtasuojaukset		
Tilikauden voitot/tappiot	-0	-1
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-70	9
Verot	-22	-114
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä	-13	449
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-21	44
Verot	7	-13
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä	-14	31

24 Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tiedot

	2013			2012		
	Ennen veroja	Verovai-kutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verovai-kutus	Verojen jälkeen
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	-153	-	-153	46	-	46
Myytävissä olevat rahoitusvarat	233	-22	211	509	-114	395
Rahavirtasuojaukset	-0	0	-0	-1	0	-1
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-70	-	-70	9	-	9
Yhteensä	79	-22	-13	554	-114	449

25 Muut varat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Korot	102	126
Saamiset ensivakuutustoiminnasta	1 119	1 098
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	45	79
Kauppahintasaamiset	3	3
Vakuutusten aktivoidut hankintamenot ¹⁾	159	172
Potilasvakuutuksiin liittyvät varat	69	56
Muut	62	57
Vahinkovakuutustoiminnan muut varat yhteensä	1 559	1 592

Muista varoista pitkäaikaisten osuus on 71 milj. euroa (55).

Erä Muut koostuu mm. vuokratalletuksista, palkka- ja matkaennakoista sekä haltuun otetuista vahinkotavaroista.

1) Katso taulukko Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos tilikaudella

Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos tilikaudella

Milj. e	2013	2012
1.1.	172	157
Nettomuutos tilikauden aikana	-3	10
Valuuttakurssierot	-10	5
31.12.	159	172

Henkivakuutustoiminta

Milj.e	2013	2012
Korot	36	45
Saamiset vakuutuksenottajilta	3	6
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	1	0
Kauppahintasaamiset	8	6
Verot	0	19
Johdannaiskaupan vakuudet	6	6
Muut	27	27
Henkivakuutustoiminnan muut varat yhteensä	81	109

Erä Muut koostuu mm. etukäteen maksetuista eläkkeistä ja saamisista yhteistoimintayhtiöiltä.

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Korot	36	36
Muut	11	5
Omistusyhteisön muut varat yhteensä	47	41

Erä Muut sisältää mm. omaisuudenhoidon palveluveloitussaamiset.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-10	-13
----------------------------------	-----	-----

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	1 676	1 729

26 Käteiset varat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Kassa	250	145
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	33	261
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	33	261

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Kassa	179	55
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	44	99
Henkivakuutustoiminta yhteensä	222	154

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Kassa	280	200
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	-	273
Omistusyhteisö yhteensä	280	473
Konserni yhteensä	535	889

27 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutussopimusvelkojen muutos

Milj. e	2013			2012		
	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto
Vakuutusmaksuvastuu						
1.1.	2 107	55	2 053	1 972	53	1 919
Ostetut vakuutusomistukset	38	-	38	-	-	-
Valuuttakurssierot	-127	-2	-128	56	1	56
Vastuuvelan muutos	46	-10	36	79	1	78
31.12.	2 065	43	2 022	2 107	55	2 053

Milj. e	2013			2012		
	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto	Brutto	Jälleenvakuutus	Netto
Korvausvastuu						
1.1.	7 747	522	7 225	7 576	476	7 100
Ostetut/myydyt vakuutusomistukset	61	0	61	-1	-0	-1
Valuuttakurssierot	-314	-20	-294	199	12	187
Vastuuvelan muutos	-59	-126	66	-27	35	-62
31.12.	7 435	377	7 058	7 747	522	7 225

Vakuutussopimusvelkojen jakautuminen

Milj. e	2013	2012
Vakuutusmaksuvastuu	2 065	2 107
Korvausvastuu	7 435	7 747
Tunnetut vahingot	1 770	2 050
Tuntemattomat vahingot (IBNR)	3 538	3 573
Korvausten hoitokulut	271	275
Eläkemuotoiset korvaukset	1 856	1 849
Vahinkovakuutustoiminnan velat vakuutus sopimuksista yhteensä	9 500	9 854
Jälleenvakuuttajien osuus		
Vakuutusmaksuvastuu	43	55
Korvausvastuu	376	522
Tunnetut vahingot	270	401
Tuntemattomat vahingot (IBNR)	107	121
Yhteensä	420	577

Koska vahinkovakuutustoiminta on alttiina useiden valuuttakurssien vaihtelulle, voi taseen lukujen vertailu eri vuosien välillä olla harhaanjohtavaa.

Korvauskulujen kehitys

Alla olevissa taulukoissa esitetään vahinkomenojen kehityssuunta eri vuosina. Taulukkojen ylemmästä osasta käy ilmi, miten arviot vahinkomenojen kokonaismäärästä per vahinkovuosi muuttuvat vuosittain. Taulukkojen alemmasta osasta käy ilmi, kuinka suuri osuus näistä sisältyy taseeseen.

Lisätietoa vahinkovakuutustoiminnan vakuutusveloista löytyy tilinpäätöksen Riskienhallinta -osiosta.

Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Arvioidut korvauskulut

Milj. e	< 2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Yhteensä
Tilinpäätöspäivänä	7 715	2 468	2 629	2 639	2 703	2 847	2 853	2 968	3 051	3 085	2 979	
1 vuoden kuluttua	7 770	2 434	2 575	2 621	2 700	2 801	2 801	3 009	3 170	3 071		
2 vuoden kuluttua	7 768	2 371	2 521	2 592	2 664	2 741	2 771	2 953	3 168			
3 vuoden kuluttua	7 851	2 365	2 492	2 589	2 630	2 712	2 728	2 952				
4 vuoden kuluttua	7 871	2 349	2 458	2 548	2 583	2 688	2 709					
5 vuoden kuluttua	7 853	2 322	2 423	2 498	2 557	2 674						
6 vuoden kuluttua	7 928	2 281	2 369	2 467	2 547							
7 vuoden kuluttua	8 037	2 247	2 345	2 456								
8 vuoden kuluttua	8 077	2 209	2 327									
9 vuoden kuluttua	8 061	2 194										
10 vuoden kuluttua	8 096											
Nykyinen arvio korvauskulujen kokonaismäärästä	8 096	2 194	2 327	2 456	2 547	2 674	2 709	2 952	3 168	3 071	2 979	35 174
Kokonaan maksetut	5 586	1 975	2 095	2 196	2 250	2 357	2 336	2 513	2 639	2 407	1 654	28 011
Taseeseen sisältyvä velka	2 510	219	232	259	297	316	373	440	529	664	1 325	7 164

Edelliseen sisältyy velkaa vahvistetuista eläkkeistä	1 316	53	70	74	70	66	55	63	48	34	7	1 856
--	-------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	-------

Velka korvausten hoitokuluista												271
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----

Vahinkovakuutustoiminnan taseeseen sisältyvä kokonaisvelka												7 435
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------

Korvauskulut jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Arvioidut korvauskulut

Milj. e	< 2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Yhteensä
Tilinpäätöspäivänä	6 994	2 398	2 482	2 530	2 602	2 723	2 733	2 821	2 884	2 880	2 927	
1 vuoden kuluttua	5 918	2 363	2 422	2 502	2 592	2 691	2 699	2 869	2 960	2 865		
2 vuoden kuluttua	7 030	2 300	2 366	2 473	2 565	2 634	2 668	2 826	2 948			
3 vuoden kuluttua	7 097	2 294	2 345	2 477	2 532	2 607	2 639	2 819				
4 vuoden kuluttua	7 110	2 281	2 313	2 438	2 487	2 586	2 621					
5 vuoden kuluttua	7 091	2 254	2 279	2 394	2 462	2 573						
6 vuoden kuluttua	7 116	2 212	2 238	2 364	2 454							
7 vuoden kuluttua	7 242	2 180	2 215	2 355								
8 vuoden kuluttua	7 283	2 143	2 199									
9 vuoden kuluttua	7 282	2 130										
10 vuoden kuluttua	7 318											

Nykyinen arvio korvauskulujen kokonaismäärästä	7 318	2 130	2 199	2 355	2 454	2 573	2 621	2 819	2 948	2 865	2 911	33 194
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Kokonaan maksetut	4 875	1 921	1 974	2 103	2 164	2 263	2 256	2 455	2 492	2 287	1 617	26 407
-------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Taseeseen sisältyvä velka	2 442	210	225	252	291	311	365	365	455	4 915	7 388	6 787
----------------------------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	--------------	--------------	--------------

Edelliseen sisältyy velkaa vahvistetuista eläkkeistä	1 315	53	70	74	70	66	55	63	48	34	7	1 856
--	-------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	-------

Velka korvausten hoitokuluista												271
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----

Vahinkovakuutustoiminnan taseeseen sisältyvä kokonaisvelka												7 058
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------

Henkivakuutustoiminta

Muiden kuin sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Milj. e	Vakuutus-sopimukset	Sijoitus-sopimukset	Yhteensä
1.1.2013	4 065	6	4 071
Maksut	159	0	159
Korvaukset	-396	-1	-396
Kuormitustulo	-37	-0	-37
Laskuperustekorko	139	0	139
Asiakashyvitykset	3	0	3
Muut	-11	-1	-12

31.12.2013	3 924	4	3 927
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	0	-3
Velka 31.12.2013, netto	3 921	4	3 925

Milj. e	Vakuutus- sopimukset	Sijoitus- sopimukset	Yhteensä
1.1.2012	4 242	7	4 249
Maksut	172	0	172
Korvaukset	-425	-1	-426
Kuormitustulo	-38	-0	-38
Laskuperustekorko	148	0	148
Asiakashyvitykset	3	0	3
Muut	-37	-1	-38
31.12.2012	4 065	6	4 071
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	0	-3
Velka 31.12.2012, netto	4 062	6	4 067

Sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Milj. e	Vakuutus- sopimukset	Sijoitus- sopimukset	Yhteensä
1.1.2013	2 665	1 168	3 833
Maksut	469	440	909
Korvaukset	-173	-172	-345
Kuormitustulo	-36	-18	-54
Muut	169	104	274
31.12.2013	3 095	1 522	4 617
1.1.2012	2 216	838	3 054
Maksut	421	389	810
Korvaukset	-165	-123	-289
Kuormitustulo	-32	-14	-46
Muut	225	79	303
31.12.2012	2 665	1 168	3 833

Vuoden alun ja lopun velka sisältää tulevien lisäetujen vastuun sekä korkotäydennysten vaikutuksen. Laskelma perustuu eriin ennen jälleenvakuuttajien osuutta. Tarkempi erittely veloista löytyy konsernin Riskienhallinta -osiosta.

Milj. e	2013	2012
Vakuutus- ja sijoitussopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	1 969	2 090
Korvausvastuu	1 948	1 972
Velka muista vakuutus- ja sijoitussopimuksista		
Vakuutusmaksuvastuu	0	0
Korvausvastuu	1	1
Yhteensä	3 918	4 063
Jälleenvakuutus- ja sijoitussopimukset		
Vakuutusmaksuvastuu	4	1
Korvausvastuu	2	1

Yhteensä	5	2
Vakuutus- ja sijoitussopimukset yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	1 973	2 091
Korvausvastuu	1 951	1 975
Yhteensä	3 924	4 065
Sijoitussopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	4	6
Velka vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	1 976	2 096
Korvausvastuu	1 951	1 975
Henkivakuutustoiminnan velka vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä	3 927	4 071
Jälleenvakuuttajien osuus		
Vakuutusmaksuvastuu	0	0
Korvausvastuu	-3	-3
Yhteensä	-3	-3

Sijoitussopimuksissa ei ole korvausvastuuta.

Vastuuvelan riittävyyslaskelmasta ei aiheudu lisävaateita.

Sijoitussopimuksiin, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon tai joihin sisältyy oikeus vaihtaa sopimukseen, johon sisältyy yllä mainittu piirre, on sovellettu IFRS 4 *Vakuutus- ja sijoitussopimukset* standardin sallimaa helpotusta. Tällaiset sijoitussopimukset on arvostettu vakuutus- ja sijoitussopimusten tavoin.

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	3 927	4 071

28 Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Sijoitussidonnaiset vakuutus- ja sijoitussopimukset	3 095	2 665
Sijoitussidonnaiset sijoitussopimukset	1 522	1 168
Yhteensä	4 617	3 833
Segmenttien väliset eliminoinnit	-7	-1

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	4 610	3 832

29 Rahoitusvelat

Segmenttien rahoitusvelat pitävät sisällään velat johdannaissopimuksista, liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e			2013	2012
Johdannaissopimukset (liite 15)				
			25	38
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat				
Euromääräiset lainat				
	Maturiteetti	Korko		
Pääomalaina, 2002 (nimellisarvo 65 meur)	20 vuotta	8.98 %	-	66
Pääomalaina, 2005 (nimellisarvo 150 meur)	ikuinen	4.94 %	150	149
Pääomalaina, 2011 (nimellisarvo 110 meur)	30 vuotta	6.00 %	109	109
Pääomalaina, 2013 (nimellisarvo 90 meur)	ikuinen	4.70 %	90	-
Velat, joilla huonompi etuoikeus yhteensä			348	215
Vahinkovakuutustoiminnan rahoitusvelat yhteensä			373	253

Vuoden 2002 pääomalaina maksettiin takaisin huhtikuussa 2013.

Vuoden 2005 ja 2011 pääomalainoille maksetaan ensimmäiseltä 10 vuodelta kiinteää korkoa, jonka jälkeen ne muuttuvat vaihtuvakorkoisiksi. Kesäkuussa 2013 liikkeeseen lasketulle uudelle pääomalainalle maksetaan ensimmäiseltä 5,5 vuodelta kiinteää korkoa, jonka jälkeen se muuttuu vaihtuvakorkoiseksi. Koron vaihtumisen yhteydessä voidaan myös suorittaa lainojen takaisinmaksu. Lainojen tarkoitus on turvata vakavaraisuutta ja ne sekä niiden ehdot ovat asianmukaisten viranomaisten hyväksymiä. Lainat käytetään solvenssitarkoituksiin.

Vuosien 2011 ja 2013 pääomalainat ovat kokonaisuudessaan Sammon salkussa.

Vuosien 2005 ja 2011 pääomalainat on listattu Luxemburgin pörssissä.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e			2013	2012
Johdannaissopimukset (liite 15)				
			11	5
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat				
			100	100
Henkivakuutustoiminnan rahoitusvelat yhteensä			111	105

Mandatum Life laski vuonna 2002 liikkeelle pääomalainamuotoisen nimellisarvoltaan 100 milj. euron lainan. Laina on vaihtuvakorkoinen ja eräpäivätön. Korkoa voidaan maksaa vain jakokelpoisista omista varoista. Laina voidaan maksaa takaisin ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla ja aikaisintaan vuonna 2012 tai kunakin seuraavana vuonna koronmaksupäivänä. Pääomalaina on kokonaisuudessaan Sampo Oyj:n salkussa.

Omistusyhteisö

Milj. e			2013	2012
Johdannaissopimukset (liite 15)				
			18	19
Liikkeeseen lasketut velkakirjat				

Yritystodistukset	308	451
Joukkovelkakirjalainat *)	1 720	1 710
Yhteensä	2 027	2 162
Omistusyhteisön rahoitusvelat yhteensä	2 045	2 181

*) Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen määrittäminen ja hierarkia on esitetty liitteessä 17. Omistusyhteisön joukkovelkakirjalainat kuuluvat tämän määrittäksen mukaan tasolle 2.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-336	-270
----------------------------------	------	------

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	2 193	2 269

30 Varaukset

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013
Varaukset 1.1.2013	56
Valuuttakurssierot	-3
Varausten lisäykset	13
Varauksista tilikaudella käytetty määrä	-7
Käyttämättömien varausten peruutukset	-1
Varaukset 31.12.2013	58
Varaukset enintään 1 vuosi	52
Varaukset yli 1 vuosi	7
Yhteensä	58

22 milj. euroa varauksesta koostuu varoista, jotka on tarkoitettu tulevien kustannusten kattamiseen joko jo toteutetuista tai suunnitteilla olevista organisaatiomuutoksista, joita tehokkaiden hallinto- ja korvauskäsittelyprosessien kehitys ja muutokset jakelukanavien rakenteesta aiheuttavat kaikkien liiketoiminta-alueiden osalta. Edellisen lisäksi erä pitää sisällään myös noin 33 milj. euron varauksen mahdollisiin oikeudenkäynteihin ja muihin epävarmoinhin velvoitteisiin liittyen.

31 Eläkevelvoitteet

Eläkevelvoitteet

Sammolla on etuusperusteisia eläkejärjestelyjä vahinkovakuutustoiminnassa Ruotsissa ja Norjassa.

Konsernilla on lakisääteisten eläkevakuutusten lisäksi etuusperusteisia vapaaehtoisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä ja sisältyvät Mandatum Lifen vastuuelkaan. Vakuutusten määrä on vähäinen eikä niillä ole olennaista merkitystä konsernin tulokseen tai omaan pääomaan.

Vahinkovakuutustoiminnan eläkevelvoitteet

Milj. e	01/2012	12/2012	12/2013
Eläkelvelvoitteen arvioitu laskennallinen nykyarvo, ml. Sosiaalikulutukset	612	595	580
Eläkesijoitusten käypä arvo	347	392	385
Taseeseen kirjattu nettomääräinen eläkelvelvoite	266	203	195

1.1.2008 lähtien Ruotsin pääeläkeohjelma on ollut suljettuna vuonna 1972 tai myöhemmin syntyneille uusille työntekijöille. Vastaava norjalainen eläkeohjelma on puolestaan ollut suljettuna 1.1.2007 alkaen kaikille uusille työntekijöille iästä riippumatta. Ko. eläke-etuudet koskevat Ruotsin vanhuus- ja leskeneläkettä sekä Norjan vanhuus-, lesken- ja sairauseläkettä. Yhteistä kaikille näille ohjelmille on, että etuuden piiriin kuuluvat työntekijät ja lesket ovat oikeutettuja takuueläkkeeseen, jonka määrä riippuu työntekijän palvelusajasta sekä eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta eläkkeelle siirtymishetkellä. Mittavin etuus koskee vanhuuseläkettä, millä tarkoitetaan sekä väliaikaista vanhuuseläkettä ennen ennakoitua eläkkeelle siirtymisikää sekä elinikäistä eläkettä, jota maksetaan ennakoitun eläkkeelle siirtymisaian jälkeen.

Ennenäikaista eläkettä voi normaalitapauksessa saada 62-vuotiaana Ruotsissa ja 65-vuotiaana Norjassa. Ruotsissa ennenäikainen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 65 prosenttia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta ja koskee kaikkia vuonna 1955 tai aikaisemmin syntyneitä työntekijöitä, jotka ovat vuonna 2006 solmitun vakuutussektorin kollektiivisopimuksen piirissä. Norjassa ennenäikainen eläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 70 prosenttia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta ja koskee kaikkia lfin palveluksessa vuonna 2013 olevia työntekijöitä, jotka ovat syntyneet vuonna 1957 tai aikaisemmin.

Elinikäiseen eläkkeeseen liittyvä ennakoitu eläkkeelle siirtymisikä on 65 vuotta Ruotsissa ja 67 vuotta Norjassa. Ruotsissa elinikäinen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 10 prosenttia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta välillä 0 ja 7,5 ansiotuloperusmäärästä, 65 prosenttia palkasta välillä 7,5 ja 20 ansiotuloperusmäärästä sekä 32,5 prosenttia välillä 20 ja 30 ansiotuloperusmäärästä. Norjassa elinikäinen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 70 prosenttia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta 12 ansiotuloperusmäärään asti, yhteenlaskettuna arvioidun lakisääteisen vanhuuseläkkeen kanssa. Vapaakirje- ja eläkemaksuissa ruotsalaisissa ohjelmissa huomioidaan normaalisti muutokset kuluttajahintaindeksissä. Mitään sopimusta ei kuitenkaan ole takaamassa etuuksien arvoa, joten maksettavat eläke-etuudet voivat näin joko nousta tai laskea. Norjalaisissa eläkemaksuissa huomioidaan nousut kuluttajahintaindeksissä.

Eläkkeet rahoitetaan ensisijaisesti vakuutuksilla, joissa vakuutusenantajat määräävät vakuutusmaksun suuruuden ja maksavat eläke-etuudet. lfin velvoitteet täytetään pääosin vakuutusmaksujen suorittamisella. Mikäli eläkemaksuihin tarkoitettut varat eivät olisikaan riittävät kattamaan taattuja eläke-etuuksia, lfi voi joutua maksamaan lisävakuutusmaksuja tai takaamaan eläkelvelvoitteet jollain muulla tavalla. Vakuutettujen eläkeohjelmien lisäksi Norjassa on myös rahastoimattomia eläkeohjelmia, joissa lfi on vastuussa juoksevista maksuista.

Jotta vakuutettujen eläke-etuudet saadaan katettua, hallitaan vastaavaa pääomaa osana vakuutusenantajan sijoitussalkkua. Sijoitusomaisuuden ominaispiirteet analysoidaan suhteessa velvoitteiden ominaispiirteisiin. Tästä prosessista käytetään nimeä Asset Liability Management. Uudet ja olemassa olevat omaisuuskategoriat arvioidaan tasaisin väliajoin, jotta omaisuussalkut voidaan hajauttaa ennakoitun riskikorjatun tuoton optimoimiseksi. Mahdollinen ylijäämä, joka syntyy omaisuudenhoidosta, kertyy normaalisti lfille ja/tai vakuutetulle eikä mitään omaisuusarvon siirtoa tapahdu muulle vakuutusyhteisölle.

Vakuutusenantajat ja lfi yhdessä ovat vastuussa eläkeohjelmien valvonnasta, mukaanlukien sijoituspäätökset ja lisäsuoritukset. Eläkeohjelmiin kohdistuu suurelta osin samantyyppisiä olennaisia riskejä liittyen lopullisten etuuksien määrään, ohjelmien varoihin liittyviin sijoitusriskeihin sekä siihen, että diskonttauskoron valinta vaikuttaa niiden arvoon tilinpäätöksessä.

Eläkelvelvoitteet sekä verokaudelle lankeavat eläkekulut lasketaan vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti IAS 19 Eläkelvelvoitteet standardin mukaisesti. Eläkeoikeuksien odotetaan karttuvan tasaisesti työssäoloaikana. Eläkelvelvoitteen laskenta perustuu tulevaisuudessa odotettavissa oleviin eläkkeisiin ja laskennassa huomioidaan oletukset kuolevuudesta, henkilöstön vaihtuvuudesta ja palkkakehityksestä. Nimellisarvoisena laskettu velka diskontataan nykyarvoon markkinakorkoon perustuvalla korkokannalla, jossa on huomioitu eläkelvelvoitteiden duraatio. Diskonttokoron määrittelyn pohjana käytetään vakuudellisia likvidejä kiinnitystodistuksia. Järjestelyihin kuuluvien varojen vähentämisen jälkeen kirjataan taseeseen nettovarot tai -velat.

Alla olevat taulukot sisältävät muutamia olennaisia oletuksia, eläkekulujen sekä omaisuus- ja velkaerien erittelyjä sekä herkkyysohjelmien, josta käy ilmi velvoitteiden jatkokehityksen mahdollisten muutosten vaikutus näihin oletuksiin tilinpäätöshetkellä. Kirjanpitoarvoissa on mukana Ruotsin erityinen palkkavero (24,26 prosenttia) ja Norjan vastaava maksu (14,1 prosenttia).

Erittely eläkelvelvoitteen jakautumisesta maittain

2013

2012

	Ruotsi	Norja	Yhteensä	Ruotsi	Norja	Yhteensä
Tuloslaskelmaan ja muihin laajan tulokseen eriin kirjattu määrä						
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat kulut	-6	-10	-16	-5	-16	-21
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-0	-	-0	-2	24	22
Nettoeläkeveloitteen korkokulu	-2	-5	-7	-2	-6	-8
Yhteensä tuloslaskelmalla	-7	-15	-22	-9	1	-7
Nettoeläkeveloitteen uudelleenarvostus ennen veroja	19	-40	-21	-18	63	45
Yhteensä laajassa tuloslaskelmassa	12	-55	-44	-27	64	38

Taseeseen kirjattu määrä

Eläkeveloitteen laskennallinen nykyarvo ilman sosiaalikulustannuksia	154	426	580	174	420	595
Eläkesijoitusten käypä arvo	124	261	385	119	273	392
Taseeseen kirjattu nettomääräinen eläkevelvoite	30	165	195	56	147	203

Sijoitusomaisuusjakauma	2013		2012	
	Ruotsi	Norja	Ruotsi	Norja
Rahamarkkinavälineet, taso 1	34 %	49 %	} 40 %	} 53 %
Rahamarkkinavälineet, taso 2	3 %	12 %		
Osakkeet, taso 1	31 %	8 %	} 29 %	} 18 %
Osakkeet, taso 3	0 %	3 %		
Kiinteistöt, taso 3	10 %	11 %	10 %	15 %
Muut, taso 1	11 %	13 %	} 21 %	} 14 %
Muut, taso 2	0 %	1 %		
Muut, taso 3	11 %	3 %		

Laskettaessa etuusperusteisten eläkejärjestelyiden velvoitteita Ruotsissa ja Norjassa on käytetty seuraavia vakuutusmatemaattisia oletuksia:

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ruotsi	Norja	Ruotsi	Norja
Diskonntauskorko	4,00 %	3,50 %	4,00 %	4,00 %
Palkkakehitys	3,00 %	3,00 %	3,75 %	3,75 %
Hintainflaatio	2,00 %	2,00 %	2,25 %	2,25 %
Kuolevuustaulukko	FFFS 2007:31 +1 vuosi	K2013	FFFS 2007:31	K2005
Eläkevelvoitteiden keskimääräinen duraatio	20 vuotta	16 vuotta	20 vuotta	15 vuotta
Odotetut kontribuutiot eläkejärjestelmään vuonna 2014	9	15		

Herkkyysanalyysi jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutuksesta

	Ruotsi	Norja	Yhteensä
Diskonnttokorko, +0,5 %	-17	-34	-51
Diskonnttokorko, -0,5 %	20	38	58
Palkkakehitys, +0,25 %	6	7	13
Palkkakehitys, -0,25 %	-5	-7	-12
Odotettu elinikä, + 1 vuosi	5	13	18

Milj. e	2013			2012		
	Rahastoitu	Rahastoi- maton	Yhteensä	Rahastoitu	Rahastoi- maton	Yhteensä
Erittely eläkevelvoitteen jakautumisesta						
Eläkevelvoitteen laskennallinen nykyarvo ilman sosiaalikulustannuksia	532	490	1 022	538	57	595
Eläkesijoitusten käypä arvo	385	-	385	392	-	392

Erittely taseeseen kirjatun nettovelvoitteen muutoksesta

Milj. e	2012	2013
Eläkevelvoitteet		
Tilikauden alussa	612	595
Tilikauden aikana ansaitut	21	16
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-21	0
Korkokulut	19	21
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, taloudelliset olettamukset	-74	-22
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, demografiset olettamukset	-	67
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, kokemukseen perustuvat oikaisut	33	-15
Ulkomaisten järjestelyjen valuuttakurssierot	31	-57
Maksetut eläkkeet ja sosiaalikulut	-26	-26
Etuspohjaiset eläkevelvoitteet 31.12.	595	580
Eläkesijoitukset		
Tilikauden alussa	347	392
Korkotuotto	11	15
Ero todellisen tuoton ja lasketun korkotuoton välillä	2	8
Maksut	28	24
Ulkomaisten järjestelyjen valuuttakurssierot	18	-38
Maksetut eläkkeet	-15	-16
Eläkesijoitukset 31.12.	392	385

Muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

Konsernissa on muita lyhytaikaisia henkilöstön palkitsemisjärjestelmiä, joiden ehdot vaihtelevat maa-, liiketoiminta-alue tai yhtiökohtaisesti. Palkkiot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolta ne syntyvät. Arvio konsernissa vuodelta 2013 maksettavista tulospalkkioista sosiaalikuluneen on 80 milj. euroa.

32 Muut velat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Velat ensivakuutustoiminnasta	148	149
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	49	103

Potilasvakuuksiin liittyvät velat	68	55
Verovelat	113	176
Siirtovelat	197	199
Muut	119	125
Vahinkovakuutustoiminnan muut velat yhteensä	694	807

Muista veloista pitkäaikaisten osuus on 57 milj. euroa (45).

Erä Muut sisältää mm. ennakonpidätysvelat sekä velat tapaturmavakuutuksen ja eläke-etuuksien perusteella maksettavista sosiaalikulusta, vakuutusmaksuverot sekä muut siirtovelat.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Korot	7	9
Verot	18	0
Velat ensivakuutustoiminnasta	6	6
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	5	5
Kauppahintavelat	26	4
Saadut vakuudet	31	122
Muut	37	32
Henkivakuutustoiminnan muut velat yhteensä	129	177

Erä Saadut vakuudet sisältää johdannaiskaupasta ja osakelainauksesta syntyvän vakuusvaatimuksen vakuudeksi hyväksyttävät varat. Erä Muut sisältää mm. ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuvelat, ostovelat sekä velat yhteistoimintayhtiöille.

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Korot	34	34
Johdannaiskaupan vakuudet	47	78
Osingonjakovelka	26	24
Muut	21	16
Omistusyhteisön muut velat yhteensä	129	152

Erä Muut sisältää mm. kannustinjärjestelmiin ja suoritepalkkioihin liittyvät varaukset.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-11	-13
----------------------------------	-----	-----

Milj. e	2013	2012
Konserni yhteensä	941	1 123

33 Ehdolliset velat ja sitoumukset

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Takaukset	28	37

Muut peruuttamattomat sitoumukset	14	6
Yhteensä	42	43

Vakuudeksi annettu omaisuus ja vakuudelliset velat ja sitoumukset

Milj. e	2013		2012	
	Annettu vakuus	Velat/sitoumukset	Annettu vakuus	Velat/sitoumukset
Vakuudeksi annettu omaisuus				
Käteiset varat	1	1	6	4
Sijoitukset				
- Sijoitusarvopaperit	270	131	285	153
Yhteensä	271	132	290	157

Milj. e	12/2013	12/2012
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		
Sijoitukset	39	40

Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.

Milj. e	2013	2012
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	32	37
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	99	110
yli viiden vuoden kuluttua	78	101
Yhteensä	209	248
Kaudella kuluksi kirjatut ja edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat		
- vähimmäisvuokrat	25	-45
- muuttuvat vuokrat	11	-
Vuokratkulut yhteensä	36	-45

If Skadeförsäkring Ab:llä ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:llä on keskinäisesti velvoittava vakuutus Pohjoismaisessa Ydinvakuutuspoolissa sekä If Skadeförsäkring Ab:llä norjalaisessa Naturskadepoolenissa ja hollantilaisessa Terroripoolissa.

Kun Skandia-konsernin vahinkovakuutusliike siirrettiin If-konserniin 1.3.1999, If Skadeförsäkring Holding Ab ja If Skadeförsäkring Ab asettivat Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) hyväksi takuun. Kyseiset If-konsernin yhtiöt takasivat yhteisvastuullisesti, että Skandia-ryhmän yhtiöille korvataan kaikki sellaiset vaatimukset ja sitoumukset, jotka perustuvat Skandia-konsernista If-konserniin siirrettyyn vahinkovakuutustoimintaan liittyviin takuisiin ja muihin vastaaviin sitoumuksiin.

If Skadeförsäkring Holding Ab ja If Skadeförsäkring Ab ovat kumpikin solmineet Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) ja Tryg-Baltica Forsikring AS:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan Skandialle ja Tryg-Balticalle korvataan kaikki sellaiset vaatimukset, jotka liittyvät Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) ja Vesta Forsikring AS:n Skandia Marine Insurance Companylle (UK), nyk. Marlon Insurance Company Ltd, antamiin takuisiin, ja joiden edunsaajana on Institute of London Underwriters. Marlon Insurance Company Ltd myytiin vuonna 2007, jolloin ostaja antoi Ifin hyväksi takuun koko määrästä, minkä If mahdollisesti joutuu korvaamaan em. sopimusten perusteella.

Tytäryhtiö IPSC Regionin myynnin yhteydessä annettiin tavanmukaiset myyjän vakuudet.

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:llä on voimassa olevia sitoumuksia yksityisille pääomarahastoille 6 milj. euroa, mikä vastaa enimmäissummaa, minkä yhtiö on sitoutunut rahastoihin investoimaan. Pääomakutsut näihin rahastoihin tapahtuvat useamman vuoden aikana, sitä mukaan kun rahastot suorittavat investointeja.

Tiettyjen Sammon kanssa yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien osalta If Skadeförsäkring Holding Ab on sitoutunut korvaamaan Sammolle mahdolliset kustannukset, joita järjestelmien omistaja voi Sammolta vaatia.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2013	2012
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	391	367
IT-hankinnat	3	1
Yhteensä	394	368

Milj. e	12/2013	12/2012
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		
Käteinen	6	6
Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.		
Lainaksi annetut arvopaperit		
Kotimaiset osakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	14	67
Käypä arvo	4	53

Lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä ja niistä on saatu turvaava vakuus.

Milj. e	2013	2012
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	2	2
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	8	3
yli viiden vuoden kuluessa	9	-
Yhteensä	19	5
Ei-purettavissa olevista edelleenvuokraussopimuksista odotettavissa olevien saatavien vuokrien kokonaismäärä	1	1
Kaudella kuluksi kirjatut vuokrat ja edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat eriteltynä		
- vähimmäisvuokrat	-3	-3
- edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat	0	0
Vuokrat yhteensä	-3	-3

Omistusyhteisö

Milj. e	2013	2012
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	1	1
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		

Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	1	1
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	2	3
Yhteensä	3	4

Konsernilla oli vuoden 2013 lopussa vuokralle otettuja tiloja yhteensä 178 877 m² (178 971). Vuokrasopimukset on tehty pääosin 3 - 10 vuodeksi.

34 Oma pääoma

Osakepääoma

Yhtiön osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa oli 560 000 000 osaketta, jotka jakautuivat 558 800 000 A-osakkeeseen sekä 1 200 000 B-osakkeeseen. Yhtiön osakepääomassa 98 milj. euroa ei tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Tilikauden päättyessä konserniyhtiöiden hallussa ei ollut omia osakkeita.

Oman pääoman rahastot ja kertyneet voittovarot

Vararahasto

Vararahasto sisältää yhtiöjärjestyksen mukaisen tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyn osuuden.

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto

Rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut oman pääoman erät

Muut oman pääoman erät sisältävät myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset, rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä muuntoerot.

Muutokset oman pääoman rahastoissa ja kertyneissa voittovaroissa on esitetty konsernin oman pääoman muutoslaskelmalla.

35 Lähipiiritiedot

Johtoon kuuluvat avainhenkilöt

Sampo-konsernin johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat Sampo Oyj:n hallituksen jäsenet, Sampo-konsernin johtoryhmä sekä yhteisöt, joissa avainhenkilöillä on määräysvalta.

Johtoon kuuluville avainhenkilöille maksettu kompensatio

Milj. e	2013	2012
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	7	6
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	3	3
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	10	6
Yhteensä	19	16

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät tilikaudelle kirjatut palkat ja tulospalkkiot sosiaaliturvamaksuineen.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät TyEL-perusvakuutuksen perusteella tilikaudelle kirjatut maksut sekä vapaaehtoiset lisäeläkemaksut.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien perusteella tilikaudelle kirjatut palkkiot (kts. liite 36).

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiriliiketoimet

Johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ei ole lainoja konserniyhtiöiltä.

Osakkuusyhtiöt

Lähipiirisaamiset ja -velat/osakkuusyhtiö Nordea

Milj. e	2013	2012
Varat	1 152	1 074
Velat	111	122

Konsernin saamiset Nordealta koostuvat pääosin pitkistä joukkovelkakirjasijoituksista sekä talletuksista. Lisäksi konsernilla on useita voimassaolevia johdannaissopimuksia liittyen konsernin sijoitusten ja velkojen riskienhallintaan.

36 Kannustinjärjestelmät

Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät 2009 I - 2011 I

Sampo Oyj:n hallitus on päättänyt pitkäaikaisista kannustinjärjestelmistä 2009 I - 2011 I Sammon johdolle ja asiantuntijoille. Sammon hallitus on valtuuttanut konsernijohtajan päättämään kannustinjärjestelmään kuuluvista henkilöistä ja heille tulevien suorituspalkkion määräytymisperusteena olevien bonusyksiköiden määrästä. Ohjelmissa konsernin johtoryhmän jäsenten osalta päätöksen jaettavien bonusyksiköiden määrästä tekee konsernin hallitus. Ohjelmien piiriin kuului vuoden 2013 lopussa noin 110 henkilöä.

Kannustepalkkion määrä riippuu Sammon A-osakkeen kurssikehityksestä ja vakuutusliikkeen tuotosta (IM) sekä 2011 I -ohjelmien osalta lisäksi riskisopeutetun pääoman tuotosta (RORAC). Yhden laskennallisen kannusteyksikön arvo on Sammon A-osakkeen vaihdolla painotettu keskiarvo ohjelmien ehtoissa määrättyä ajankohtana vähennettynä lähtökurssilla, jota oikaistaan kannustimen maksupäivään mennessä maksetulla osakekohtaisella osingolla. Ohjelmien lähtökurssit ennen osinkoja ovat 16,49 - 24,07 euroa. Laskennallisen kannusteyksikön arvo on maksimissaan 28,49 - 39,07 euroa vähennettynä osinko-oikaistulla lähtökurssilla. 2011 I -ohjelmissa kannustepalkkio riippuu kahdesta mittarista. Kannustepalkkiosta maksetaan 70 prosenttia, mikäli vakuutusliikkeen tuotto on 6 prosenttia tai yli, ja 35 prosenttia, mikäli tuotto on 4 - 5,99 prosenttia. Tunnusluvun jäädessä tämän alle ei vakuutusliikkeen tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan. Lisäksi palkkiossa huomioidaan riskisopeutetun pääoman tuotto siten, että kannustepalkkiosta maksetaan 30 prosenttia, mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto + 4 prosenttia. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto + 2 prosenttia mutta vähemmän kuin riskitön tuotto + 4 prosenttia, maksetaan kannustepalkkiosta 15 prosenttia. Mikäli tuotto jää tämän alle, ei riskisopeutetun pääoman tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan.

Kussakin ohjelmassa on kolme suorituskautta ja palkkiot maksetaan käteisenä kolmessa erässä. Ohjelmassa 2009 I kannustepalkkion saajan tulee ostaa Sammon A-osakkeita sisäpiirissäännökset huomioiden ensimmäisenä mahdollisena ajankohtana 30 prosentilla saamansa kannustepalkkion määrästä verojen ja vastaavien maksujen vähentämisen jälkeen ja pitää osakkeita omistuksessaan kahden vuoden ajan. 2011 I -ohjelmissa kannustepalkkion saajan tulee valtuuttaa Sampo Oyj hankkimaan puolestaan Sammon A-osakkeita 60 prosentilla saamansa kannustepalkkion määrästä. Osakkeet ovat

luovutusrajoitusten alaisia kolme vuotta kannustepalkkion maksamisesta. Kannustepalkkiot saatetaan maksaa ennakkoaisesti liittyen mahdollisiin konsernirakenteen muutoksiin tai työsuhteen päättymiseen erikseen määritellyistä syistä. Ohjelmien käypä arvo arvioidaan käyttäen Black-Scholes -hinnoittelumallia.

Pitkäaikainen kannustinjärjestelmä 2009 I päättyi syyskuussa 2013, jolloin viimeinen erä kannustepalkkioita maksettiin.

	2009 I	2011 I	2011 I/2
Ehdot hyväksytyt ^{*)}	27.08.09	14.09.11	14.09.11
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2010	4 369	-	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2011	3 002	4 359	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2012	1 444	4 199	130
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2013	-	4 134	100
Kausi päättyy I 30 %	Q2-2011	Q2-2014	Q2-2015
Kausi päättyy II 35 %	Q2-2012	Q2-2015	Q2-2016
Kausi päättyy III 35 %	Q2-2013	Q2-2016	Q2-2017
Maksuajankohta I 30 %	9-2011	9-2014	9-2015
Maksuajankohta II 35 %	9-2012	9-2015	9-2016
Maksuajankohta III 35 %	9-2013	9-2016	9-2017
Sampo A -kurssi ehtojen hyväksymispäivänä eur ^{*)}	16,74	18,10	18,10
Lähtökurssi eur ^{**)}	16,49	18,37	24,07
Lähtökurssi oikaistuna osingolla eur 31.12.2013	13,14	15,82	22,72
Sampo A -päättökurssi 31.12.2013	35,72		
Perusarvo yhteensä (milj. euroa)	-	37	0
Velka yhteensä	38		
Raportointikauden kulu yhteensä ml. sivukulut (milj. euroa)	42		

^{*)} Kannustimien myöntämispäivät vaihtelevat

^{**)} 10 päivän vaihdolla painotettu keskiarvo hyväksymispäivästä

37 Tilintarkastajan palkkiot

Milj. e	2013	2012
Tilintarkastuspalkkiot	-2	-2
Muut palkkiot	-0	-1
Yhteensä	-3	-3

38 Oikeudenkäynnit

Konsernin yritykset ovat osapuolina oikeudenkäynneissä, joissa käsittely on kesken 31.12.2013. Oikeudenkäynnit koskevat tavanomaisia liiketoimia. Yhtiöiden arvioiden mukaan ei ole todennäköistä, että yrityksille olisi oikeudenkäyntien tuloksena tulossa merkittäviä menetyksiä.

39 Sijoitukset tytäryhtiöissä

Nimi	Konsernin omistus-osuus %	Kirjanpito-arvo
Vahinkovakuutustoiminta		
If Skadeförsäkring Holding Abp	100	1 886
If Skadeförsäkring Ab	100	1 364
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	100	501
If P&C Insurance AS	100	50
AS If Kinnisvarahaldus	100	0
CJSC If Insurance	100	10
If Livförsäkring Ab	100	8
Henkivakuutustoiminta		
Henkivakuutusosakeyhtiö Mandatum	100	484
Mandatum Life Insurance Baltic SE	100	11
Muu toiminta		
If IT Services A/S	100	0
Sampo Capital Oy	100	1

Ei sisällä konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjä kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä.

40 Sijoitukset muissa kuin tytär- ja osakkuusyhtiöissä

Vahinkovakuutustoiminta

	Maa	Kpl	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Pörssiosakkeet				
A P Moller - Maersk	Tanska	1 125	0,03 %	9
ABB	Sveitsi	3 162 541	0,14 %	61
Atlas Copco A+B	Ruotsi	1 918 293	0,16 %	35
BB Tools	Ruotsi	254 500	0,89 %	3
Be Group	Ruotsi	3 740 083	7,48 %	5
Clas Ohlson	Ruotsi	3 114 337	4,75 %	42
CTT Systems	Ruotsi	511 200	4,49 %	2
Eitzen Maritime	Norja	8 231 616	30,16 %	3
Beijer Ab Gl	Ruotsi	188 774	0,44 %	3
Gunnebo AB	Ruotsi	8 849 114	11,67 %	40
Hennes Mauritz B	Ruotsi	2 180 192	0,13 %	73
Husqvarna AB	Ruotsi	5 833 987	1,01 %	25
Husqvarna	Ruotsi	2 249 321	0,39 %	10
Investor	Ruotsi	970 000	0,13 %	24
Lindab Intl	Ruotsi	3 890 055	4,94 %	28

Nederman Holding AB	Ruotsi	1 160 400	9,90 %	25
Nobia AB	Ruotsi	21 075 000	12,02 %	130
Nolato AB	Ruotsi	243 131	0,92 %	4
Reservoir Exploration Tech	Norja	5 438 761	6,11 %	0
Sandvik AB	Ruotsi	3 945 780	0,31 %	40
Scania AB	Ruotsi	3 044 397	0,38 %	43
Sectra AB	Ruotsi	4 322 927	11,65 %	37
SSAB	Ruotsi	663 760	0,20 %	4
SSAB	Ruotsi	1 360 353	0,42 %	6
Statoil ASA	Norja	1 783 700	0,06 %	31
Svedbergs i Dalstrop	Ruotsi	2 427 790	11,45 %	6
Teliasonera AB	Ruotsi	14 400 000	0,33 %	87
VBG Group AB	Ruotsi	540 211	3,94 %	8
Veidekke ASA	Norja	12 111 648	9,06 %	71
Volvo AB	Ruotsi	1 287 600	0,06 %	12
Volvo AB	Ruotsi	4 409 972	0,21 %	42
Yara Intl ASA	Norja	596 861	0,21 %	19
Noreco	Norja	5 277 700	0,09 %	4
Marine Harvest ASA	Norja	9 495 173	2,31 %	8
Pörssi-yhtiöt yhteensä				942
Muut yhtiöt				185

Sijoitusrahastot

Aberdeen AM	Luxemburg	940 169		48
Danske Invest	Suomi	32 303 302		66
Danske Invest	Suomi	22 375 015		40
DB Platinum Advisors	Luxemburg	160 000		15
PEQ Eqt III	Guernsey	4 720 364		2
PEQ Eqt IV	Guernsey	6 257 655		5
Henderson Global	Iso-Britannia	883 774		13
Investec Asset Mgmt	Iso-Britannia	2 036 689		32
Barclays Global Investment	Irlanti	752 200		23
Blackrock Inc	Yhdysvallat	595 000		80
Lyxor Int AM	Ranska	220 000		7
PEQ Mandatum I	Suomi	4 874 032		5
PEQ Mandatum II	Suomi	1 436 768		2
PEQ Mandatum II	Suomi	3 383 184		4
PEQ Private Egy mkt	Suomi	2 851 007		3
Handelsbanken Fonder	Ruotsi	406 261		11
PEQ Eqt Mid Market	Iso-Britannia	2 164 951		2
Sijoitusrahastot yhteensä				356

Osakkeet ja osuudet yhteensä**1 483****Henkivakuutustoiminta**

	Maa	Kpl	Osuus osakkeista%	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Pörssiosakkeet				
Amer Sports OYJ	Suomi	4 000 000	3,38 %	60

Comptel OYJ	Suomi	20 532 625	19,18 %	10
Elecster OYJ A	Suomi	117 000	6,43 %	1
eQ Oyj	Suomi	2 053 296	5,63 %	5
Fortum OYJ	Suomi	4 954 834	0,56 %	82
F-Secure OYJ	Suomi	6 674 081	4,20 %	12
Kemira OYJ	Suomi	1 279 880	0,82 %	16
Lassila & Tikanoja OYJ	Suomi	2 181 238	5,62 %	33
Metso OYJ	Suomi	1 487 381	0,99 %	35
Nokia OYJ	Suomi	1 500 000	0,04 %	9
Nokian Renkaat OYJ	Suomi	1 099 757	0,83 %	38
Norvestia OYJ B	Suomi	1 789 538	12,41 %	13
Oriola-KD OYJ B	Suomi	3 000 000	2,88 %	8
Poyry OYJ	Suomi	2 075 287	3,47 %	8
Suominen OYJ	Suomi	20 759 500	8,37 %	10
Teleste OYJ	Suomi	1 679 200	8,92 %	7
Tikkurila Oyj	Suomi	1 577 079	3,58 %	31
UPM-Kymmene OYJ	Suomi	9 531 219	1,80 %	117
Vaisala Oyj A	Suomi	629 250	4,24 %	15
Valmet Corp	Suomi	1 487 381	0,99 %	11
Wartsila OYJ	Suomi	1 018 119	0,52 %	36
YIT OYJ	Suomi	4 370 951	3,44 %	44
Yhteensä				602
Muut pörssiosakkeet	Suomi	20 312 267		12
Pörssiyhtiöt yhteensä				614
Rahastot				
Danske Invest Emerging Asia Fund G	Suomi	765 617		22
Fourton Odysseus	Suomi	161 675		39
KJK Fund SICAV-SIF Baltic States B1 C	Suomi	4 990		9
Yhteensä				70
Pääomarahastot				
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	Suomi	13 455 462		16
Amanda IV West L.P.	Suomi	19 305 862		19
Capman Real Estate I Ky	Suomi	10 257 479		12
Capman Real Estate II Ky	Suomi	6 612 696		8
Mandatum Private Equity Fund I L.P.	Suomi	8 042 153		8
Sponsor Fund III Ky	Suomi	4 778 688		5
Yhteensä				68
Muut osakkeet ja osuudet				34
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä				786
Muut yhtiöt				
BenCo Insurance Holding B.V.	Alankomaat	389 329	6,49 %	6
EQT IV ISS Co-investment L.P.	Guernsey	872 610	12,52 %	12
Pension Corporation Group Limited	Guernsey	8 706 965	1,39 %	8
Apple Inc	Yhdysvallat	21 120	0,00 %	9
Ulkomaiset rahastot				

Prosperity Russia Domestic Fund	Guernsey	54
Prosperity Cub Fund	Guernsey	53
DJ STOXX 600 OPT Healthcare	Irlanti	23
Aberdeen Global Asia Pacific Equity Fund	Luxemburg	70
Danske Invest Europe High Dividend I	Luxemburg	48
DB X-Trackers DAX	Luxemburg	31
MFS MER-Europe SM COS-I1EUR	Luxemburg	13
MFS European Value Fund Z	Luxemburg	41
Allianz RCM Europe Equity Growth W	Luxemburg	57
Comgest Panda	Luxemburg	37
Brummer & Partners Nektar Fund	Ruotsi	16
Unideutschland XS	Saksa	19
Henderson Gartmore Latin America R	Iso-Britannia	48
Investec GSF-Asia Pacific-I	Iso-Britannia	58
Ishares Core S&P 500 Index Fund	Yhdysvallat	127
Technology Select Sect SPDR	Yhdysvallat	25

Ulkomaiset pääomarahastot

Fortress Credit Opportunities Fund II (C) L.P.	Caymansaaret	55
Fortress Credit Opportunities Fund III (C) L.P.	Caymansaaret	20
Victory Park Capital Fund II (Cayman), L.P.	Caymansaaret	15
Avenue Special Situations Fund VI (C-Feeder), L.P.	Caymansaaret	25
Financial Credit Investment I, L.P.	Caymansaaret	10
Fortress Life Settlement Fund (C) L.P.	Caymansaaret	20
Goldman Sachs Loan Partners I Offshore B, L.P.	Caymansaaret	14
Goldman Sachs Loan Partners I Offshore Investment Fund L.P.	Caymansaaret	32
Highbridge Liquid Loan Opportunities Fund, L.P.	Caymansaaret	42
Highbridge Principal Strategies - Senior Loan Fund II L.P.	Caymansaaret	6
Highbridge Specialty Fund III	Caymansaaret	18
Lunar Capital Partners III L.P.	Caymansaaret	6
Mount Kelleet Capital Partners (Cayman), L.P.	Caymansaaret	30
Mount Kelleet Capital Partners (Cayman) II, L.P.	Caymansaaret	23
Petershill Offshore LP	Caymansaaret	17
Russia Partners II, L.P.	Caymansaaret	9
Capman Buyout IX Fund A L.P.	Guernsey	10
Capman Buyout VIII Fund A L.P.	Guernsey	6
EQT Credit (No.1) L.P.	Guernsey	47
EQT Credit (No.2) L.P.	Guernsey	17
EQT V (No.1) L.P.	Guernsey	6
EQT VI (No.1) L.P.	Guernsey	10
Gilde Buy-Out Fund III	Guernsey	9
Permira IV L.P. 2	Guernsey	7
Activa Capital Fund II FCPR	Ranska	9
Verdane Capital VII K/S	Tanska	10
Gresham IV Fund L.P.	Iso-Britannia	7
M&G Debt Opportunities Fund	Iso-Britannia	16

Muut osakkeet ja osuudet	82
--------------------------	----

Ulkomaiset osakkeet ja osuudet yhteensä	1 332
--	--------------

Osakkeet ja osuudet yhteensä	2 117
-------------------------------------	--------------

Omistusyhteisö

	Maa	Kpl	Osuus osakkeista%	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Kotimaiset muut kuin pörssiyhtiöt				
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	Suomi	57	80,28 %	14
Muut	Suomi			10
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä				24
Ulkomaiset pääomarahastot				4
Osakkeet ja osuudet yhteensä				28

Taulukko sisältää yli 5 milj. euron omistukset (käypä arvo) ja pörssiyhtiöistä lisäksi yli 5 prosenttia ylittävät omistukset.

Taulukko ei sisällä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevia omistuksia.

41 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Hallitus päätti 12. helmikuuta 2014 pidetyssä kokouksessa ehdottaa 24. huhtikuuta 2014 pidettävälle yhtiökokoukselle vuodelta 2013 jaettavan osingon määräksi 1,65 euroa osakkeelta (yht. 924 000 000 euroa). Maksettavat osingot kirjataan vuoden 2014 tilinpäätöksen omaan pääomaan kertyneiden voittovarojen vähennykseksi.